

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:
să primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

O reuniune.

Să lăsăm pe un moment câmpul atât de sec și de schimbăcios al politicii și să ne îndreptăm privirile la terenul economic.

Mai în vară am scris câțiva articoli — reproduși și în broșură — în cari am arătat cât de puține însoțiri sătești economice-comerciale avem noi și am accentuat, că și acestora le lipsește organizația, le lipsește centrala.

Am spus atunci, cât de mare lipsă avem de însoțiri de tot felul și cât de lipsă e de o organizație a însoțirilor noastre, fără de care însoțirile nu pot progresa și nu pot avea un viitor sigur și prielnic.

Credem, că e de prisos a mai accentua aci necesitatea însoțirilor. De sigur fiecare din noi e convins despre acest lucru, e convins, că numai așa putem merge înainte, numai așa vom putea da pept cu greutatea vieții, dacă ne vom crea diferite însoțiri pe sate.

Am zis și o repetăm, că inteligența noastră, și frunțașii satelor trebuie să se puie pe lucru, să convingă poporul despre folosul însoțirilor și să întemeieze însoțiri, după trebuințele locale.

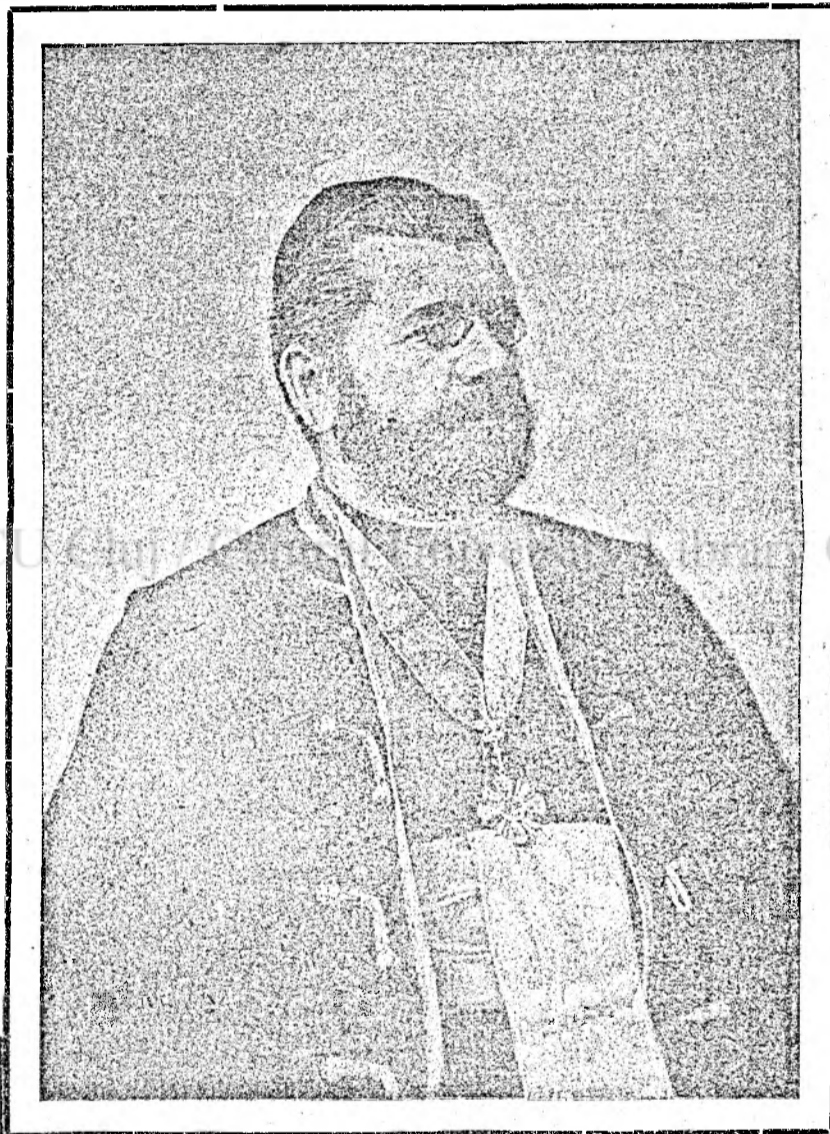
Vrednică de laudă este în privința aceasta munca stăruitoare a dlui V. C. Osvadă, directorul băncii „Agricola“ din Hunedoara. De ani de zile dânsul lucrează cu un zăl apostolic, să îndemne poporul la alcătuirea de însoțiri, dându-i informațiile de lipsă cu deosebire prin foaia sa „Tovărășia“.

Dânsul a plănuțit mai de mult întemeierea unei centrale a însoțirilor noastre și o reuniune pentru asigurarea vitelor.

După o muncă de vre-o trei ani, una din aceste, „Reuniunea proprietarilor de vite“ a luat ființă. Dl Osvadă anunță aceasta în nrul mai nou al „Tovărășiei“, arătând și condițiile (învoielile) pentru asigurarea vitelor. Despre aceste vorbim la alt loc al foaiei noastre. Aci semnalăm faptul, ca un eveniment economic de mare însemnătate. Economii noștri vor lucra în interesul lor, dacă să vor grăbi a să face membrii la aceasta însoțire folositoare, fiind astfel scutiți de eventualele pagube în vite. Intocmai cum omul precaut își

asigură contra focului casa și agoniseala sa, așa e de lipsă să ne asigurăm vitele contra la ori ce pagubă, ce să ivește în vite, înafară de vina proprietarului de vite.

Aceasta negreșit, va contribui la bunăstarea economică a țăranilor noștri, care este temelia înaintării unui popor.

Dr. Augustin Bunea.

Iată deci însemnătatea reuniunii, dacă luăm în samă, că ea se alcătuiește pentru întreaga noastră obște și să întemeiază în sinul unui popor mai cu samă plugar, care își are investită o parte bună a averii sale în vite.

Dar înafară de aceasta, noua însoțire va sprijini prin diferite mijloace, — cum e d. e. arândarea de pășuni, împărțirea de vite de prăsilă etc. — creșterea vitelor, întreprinzând tot ce ajută economia de vite.

Să ne grăbim deci a ne face cu toții membri la aceasta reuniune folositoare.

Ea este un pas înainte pe terenul economic-național.

† Dr. Augustin Bunea

Numărul de azi al „Foi Poporului“ îl împodobim cu portretul regretatului nostru mare bărbat, Augustin Bunea. Portretul era să-l dăm în nrul trecut, dar ne-a sosit prea târziu clișeul.

În legătură cu aceasta, întregim raportul nostru din nrii demai înainte cu următoarele:

Bunea la univerzitatea din București.

Miercuri în 1 Dec. profesorul universitar Pârvan, înainte de a-și face cursul de istorie la Facultatea din București, a ținut să-și îndeplinească o datorie de pietate față de regretatul Augustin Bunea. Dl Pârvan, în fața studenților în picioare, a arătat meritele vieții acestuia și importanța amintirii ei, a subliniat recunoștința ce-o datorăm oamenilor noștri mari și deci și lui Bunea, care ne-a fost răpit de moarte tocmai în aceste zile grele pentru biserică și școală.

Premiu în amintirea lui Bunea.

Liga culturală a instituit un premiu de 300 lei pe an, întru vecinica amintire a lui Augustin Bunea. Premiul să va da pentru cea mai bună lucrare scrisă de un tânăr din Ardeal și Ungaria, care va trata un subiect din istoria bisericii sau viața religioasă de acum a Românilor din Ardeal.

Premiul se va da solemn în Blaj, Sibiu sau București, după hotărârea comisiei instituite, în fiecare an la 17 Nov. st. v. ziua când Augustin Bunea a trecut la cele veșnice.

Din vorbirea Drului Lupaș.

Din frumoasa vorbire a protopopului Săliștei, Dr. Ioan Lupaș rostită la mormânt, dăm câteva părți, cari aruncă o vie lumină asupra vieții laborioase a repozatului și sfârșește cu un frumos îndemn.

... „Aruncând o privire cât de sumară și fugitivă asupra faptelor și scrierilor lui Bunea — zice dl Lupaș — vom afla cu mângâiere, că Augustin Bunea a fost un bărbat, după cuvântul Scripturii: „puternic în faptă și cuvânt“, un luptător aprig cu condeul, un sfătuitor înțelept cu cuvântul, un muncitor zelos și harnic cu fapta.

În ultimele două decenii n'a fost în viața oropsitului nostru popor din Ardeal nici un moment mai însemnat, nici o pornire, nici o faptă, nici o hotărâre, la care să nu fi parti-

cipat și Dr. Augustin Bunea cu toată lumina minții, cu întreg avântul și cu toată căldura inimii sale.

Cuvintele lui puternice aveau pretutindenea darul de a mișca inimile, de a produce valuri de însuflețire, în păturile largi ale poporului“...

...„Credem, că în momentul, când și-a închis ochii pe veci, de un singur lucru îi va fi părut rău: că n'a avut decât o viață de jertfit pentru neamul său..."

Vestea morții lui Augustin Bunea a umplut de adâncă durere și jale sufletele românilor din toate colțurile de țară. Și se adevăresc iarăș, ca în atâtea rânduri cuvintele poetului, că azi

... de jale povestesc
A codrilor desigur
Și jalea duce Murășul
Și duc tustrele Crișuri.

De lacrimi de jale se înalță azi valurile Târnavei, cum se înalță și clocotiră odinioară de lacrimile de sânge ale eroilor și mucenicilor noștri.

La doliul general se asociază și poporul nostru din marginime, din sânul căruia s'a ridicat din comuna Tilișca, de lângă Săliște, familia Bunea, dând neamului românesc pe acest cuvântător fără zăbavă și luptător fără șovăire.

Dar mai ales jălesc la mormântul lui acei tineri, cari și-au petrecut anii de studii, citind în chiliuțele lor studentești, la lumina opaițului, pagină de pagină și cuvânt de cuvânt toate scrierile lui Bunea, admirându-i cunoștințele vaste și mintea disciplinată, culegând îndemnuri prețioase din cărțile lui, re-cunoscându-i talentul și apreciindu-i munca chiar și atunci, când n'au putut să-i aproabe întru toate rezultatele sau tendințele.

Aceste scrieri istorice și politice vor eterniza numele lui Augustin Bunea.

Dar el nu se va putea liniști în odihna și taina vecinică a acestui mormânt mare, decât atunci, când pilda vieții lui va fi urmată, când tradițiile culturale, al căror cultivator și cel mai de frunte stegar a fost dânsul, vor fi continuate cu stăruință și însuflețire, când toți Românii, bătrâni și tineri, se vor pătrunde de însemnătatea marilor învățăminte istorice de a fi între orice împrejurări:

„Statornici în cinstea de lege și neam
In focul credinții statornici“.

CRIZA.

Martți, în 14. Dec. c. primministrul Wekerle a sosit la Viena și la 10 oare a. m. a fost primit în audiență la M. Sa.

O foaie semioficioasă scrie, că Wekerle a făcut raport M. Sale despre situația parlamentară. Totodată a cerut împuternicirea, ca guvernul să poată prezenta în dietă *proiectul de indemnitate*, adică un budget provizor pe cele două luni dintâi ale anului 1910. Fără de acesta, guvernul nu poate încasa dările și țara ar ajunge în starea de ex-lex (în afară de lege).

Maiestatea Sa i-a dat împuternicirea cerută.

Pe când cetitorii noștri primesc foaia, dieta din Budapesta e întrunită. Ea a fost convocată pe Vineri, în 17 c. Dietei îi să va prezenta proiectul de lege despre indemnitate, care să va da comisiei financiare, apoi, după cum să crede, să va desbata începând de Luni. Să afirmă că partidul lui Iusth va combate strășnic proiectul și să așteaptă scene violente în dietă.

Din cercurile guvernamentale să răspândește știrea, că după votarea indemnității, gu-

vernul va fi absolvat de Mai. Sa dela postul său.

Wekerle a sosit Martți sara dela Viena și Miercuri s'a ținut un sfat ministerial, în care primministrul a raportat despre audiența sa. După ședință, întrebând de un gazetar, Wekerle a zis: „Ne-am sfătuit despre modalitățile indemnității“.

O foaie semioficioasă scriind despre starea politică, zice, că prin audiența lui Wekerle situația a rămas neschimbată. Guvernul va prezenta dietei proiectul de indemnitate și apoi desvoltarea mai departe a lucrurilor va atârna dela *ținuta dietei*. Aceasta e de înțeles așa, că oare dieta va vota ori ba indemnitatea până la sfârșitul anului?

Ca ceva mai nou, P. Lloyd aduce știrea, că Khuen-Héderváry și Lukács au fost chemați la audiență, la Viena, pe Vineri.

Sibiu, 17 Decemvrie n.

Conferența clubului naționalist. Având în vedere, că Vineri să întrunește dieta, dl. Dr. Teodor Mihali a convocat la Budapesta, pe Joi la 5 oare d. a. conferența deputaților naționaliști din dietă.

În conferență s'a hotărât ce ținută să aibă deputații noștri în dietă.

În afacerea catechizării. Martți, în 14 Decemvrie s'a întrunit în Sibiu Consistorul metropolitan, să ia poziție în afacerea anulării hotărârii congresuale privitoare la catechizare.

Hotărârea, ce a luat-o Consistorul metropolitan e de felul, că să va face remonstrație la locurile înalte, la timpul potrivit.

Mărturisim, că nu ne prea îndestulește aceasta hotărâre. Vom reveni eventual asupra ei.

Nou alesul episcop al Caransebeșului, P. C. Sa dl. Dr. E. Miron Cristea s'a prezentat Luni la ministri Wekerle și Apponyi, și la secretarii de stat, fiind primit foarte bine.

Martți a făcut prescrișul examen canonic înaintea sinodului episcopesc în Sibiu.

Să crede, că guvernul va recomanda M. Sale spre întărire pe nou alesul episcop.

Un mare proces politic. În Viena s'a început săptămâna trecută pertractarea unui proces politic, urzit de mai mulți deputați din coaliția sârbo-croată contra gazetarului Dr. Friedjung și contra ziarului „Reichspost“. Friedjung i-a atacat pe aceștia (între cari este deputatul Supillo, Pribicevici, Lukinici etc.) în „Neue Fr. Presse“, că împreună cu soții lor au complotat împotriva Austriei și în *înțelegere cu unii kossuthiști*, voiau pe timpul conflictului cu Sârbia, să răstoarne dualismul. Asemenea articole s'au scris și în „Reichspost“.

Procesul face mare senzație în cercurile politice. Friedjung a produs documente, pe cari deputații croați le declară de false. Sunt de ascultat mulți martori. Procesul continuă.

O declarație.

În preajma alegerii de episcop dela Caransebeș, protosincelul de aici, dl. Dr. Eusebiu Roșca a fost, ca unul dintre eventualii candidați de episcop, la ministrul Apponyi în Bpesta.

Ziarele noastre, îndeosebi „Țara Noastră“ au înfierat acest pas al dlui Dr. Roșca, ca un păcat național, cerând dela dânsul să dea lămuriri în privința aceasta.

Dl Dr. Roșca a dat următoarea declarație:

„Față cu invecitivele, ce mi-s'au adus în unele foi, pentru că m-am prezentat la d-l

ministrul de culte și instrucțiune publică, contele Apponyi, conform adevărului, mă văd necesitat a declara: că provocat a mă prezenta la d-l ministru, fapt este, că la 28 Novemvrie a. c. am avut onoarea a fi primit în audiență, în prezența d-lui secretar de stat Tóth.

Este însă ușor de înțeles, că discreția datorită — chiar în interesul bisericii — nu-mi permite a face obiect de discuție publică din împrejurările, cari au adus cu sine audiența de sub întrebare.

Tot așa de aproape de mintea fiecărui om de bine este, că nu pot să espun în publicistică discuția urmată între mine și d-l ministru.

Fără a trece însă marginile discrețiunii usitate în asemenea casuri, pot susținea cu toată hotărârea, că nici direct, nici indirect, nu am cerut d-lui ministru sprijin pentru a fi ales de episcop, ci dimcontră, i-am declarat categoric, că dacă pe căi oneste nu pot ajunge la acea dignitate, în mod forțat nu voesc a fi ales.

Totodată loialitatea față de dl ministru îmi impune datoria a declara și aceea, că nu mi-a cerut și nici nu mi-a indicat nici un angajament sau serviciu incompatibil cu interesele bisericii sau ale neamului.

Dovadă că nu am căutat a umbla pe căi oculte este faptul, că despre această audiență imediat l-am avisat pe reprezentantul acelora, cari mi-s'au declarat și oferit de aderenți.

Caracteristic este, că candidatul care și-a esoperat însuși audiența la dl ministru prin un factor din partidul contrar, nu e timbrat“.

Sibiu, 5 Decemvrie 1909.

Dr. Eusebiu Roșca,
div. sem.

La declarația aceasta observăm, că dizea nu reiese altceva, decât că domnul director a fost invitat la ministru, dar nu ne spune cine anume l-a invitat, ca să cunoaștem și noi pe acel samsar, care face traficuri cu drepturile bisericii noastre și ale autonomiei acesteia!

Și fiindcă nu ne spune nici un nume, noi credem și suntem convinși chiar, că a căzut jertfă unor „gescheftari“ cari au exploatat buna credință a dlui protosincel, care după cum se vede din rezultatul alegerii, nici n'a fost candidatul nimănui. Dacă ministrul ori o persoană aproape de ministru l'ar fi invitat, dl director de sigur o numea și nu lua asupra sa odiul, ce acum fatalmente trebuie să îl poarte.

Dela un astfel de candidat se înțelege că ministrul Apponyi, șiret cum e, n'avea să ceară multe lucruri și nici nu putea să-și confieze intimități, ci cel mult să îl compătămească, văzându-l cu câtă naivitate să crede înălțat în sferele, la cari acum nime nu s'a gândit să îl înalțe.

Din România.

Dela curtea română.

Regina României va face o vizită la curtea bulgară, unde să fac pregătiri pentru primirea Ei.

Prințul moștenitor Ferdinand și soția sa principesa Maria vor vizita părechea imperială germană la Berlin. Cu acest prilej să va investi serbătorește prințul cu ordinul „Vulturul Negru“, care îi s'a conferit în primăvară de împăratul Germaniei.

Sărbătorirea lui Maiorescu.

Dl Titu Maiorescu, învățatul profesor dela universitatea din București, după un serviciu aproape de 25 ani, a trecut la penzie.

Din acest prilej profesorii dela universitatea din București au hotărât ținerea unei ședințe festive, la care a fost invitat să ia parte și dl Maiorescu.

Această ședință a avut loc Duminecă seara supt prezidenția rectorului Dimitrescu. Cel dintâiu a luat cuvântul Ioan Bogdan, apoi fostul ministru C. Dissescu, profesorul Dragu și studentul Lazar, stăruiind asupra marilor merite pentru cultura românească ale dlui Maiorescu și accentuând pierderea mare ce o suferă învățământul din România, în urma retragerii acestui ilustru profesor.

Adânc mișcat dl Maiorescu a răspuns mulțumind oratorilor și celor de față pentru dovezile de dragoste și apreciere a muncii desfășurate de d-sa.

O asemenea serbare s'a făcut și la universitatea din Iași.

Din prilejul retragerii în penzie, dl Maiorescu a fost decorat de regele cu „Ordinul Carol I.” în grad de mare ofițer.

Aniversarea luării Plevnei.

În 28 Nov. v. c. s'au împlinit 32 de ani dela luarea Plevnei de către armata româno-rusească. Ziua aceasta s'a serbat în toată țara. Bucureștii a fost împodobit cu steaguri tricolore. Serbarea dela Liga culturală a fost foarte frumoasă. A vorbit dl căpitan Popovici-Războieni, care a luat parte la lupta dela Plevna. Dânsul a scos la iveală însemnătatea evenimentului și a laudat vitejia soldaților români.

Statuia lui Cuza.

Statuia lui Cuza-Vodă, care să va ridică în Iași, să lucrează de sculptorul Romaneli la Florența, în Italia.

Statuia marelui Domnitor înaltă de 3 metri și jumătate, este deja turnată în bronz și foarte reușită. Acuma să lucrează la statuiele celor patru iluștri colaboratori ai Domnitorului: Const. Negri, Mihail Cogălniceanu, general Ioan Florescu și Nicolae Crețulescu, cari vor fi tot din bronz de o înălțime de 2 m. 25 cm. și așezate în jurul statuii principale. Toate aceste vor fi aduse în Iași la primăvară.

>Reuniunea proprietarilor de vite< din Orăștie.

În sfârșit după o muncă de aproape trei ani i-a succes dlui V. C. Osvadă să întemeieze în Orăștie „Reuniunea proprietarilor de vite”, pentru asigurarea vitelor.

Insemnătatea noii însoțiri o arătăm la locul prim al foaiei noastre, iar aci dăm informațiile principale, ce să recer, când cineva vrea să se facă membru la ea.

Reuniunea pentru asigurarea vitelor are statute întărite de tribunal, după ce dl Osvadă a dovedit la tribunal, că însoțirea are cauză de 200 mii Cor. ce să recer după legea comercială.

Membru se poate face orice cetățean din Ungaria, pe care-l primește direcțiunea, pot și membrii și corporațiile, și pot fi membrii și aceia cari n'au vite, dar voiesc să sprijinească însoțirea. Înștiințarea să face cu gura ori în scris, la direcțiunea însoțirii în Orăștie.

Membrii sunt îndatorați să iscălească fiecare cel puțin o cvotă — o mică acție — de 4 coroane, cari să plătesc pe rând, în de-

curs de 2 ani de zile. Poate însă subscrie și mai multe cvote ori cine. Reuniunea nu asigură decât vitele membrilor ei.

Drepturile și datorințele membrilor sunt cuprinse în statute. Trebile reuniunii le conduce adunarea generală și direcțiunea și comitetul de supraveghere, aceste două din urmă alese în adunarea generală.

Scopurile reuniunii sunt sprijinirea și ajutarea prășirii vitelor, dar scopul de frunte este asigurarea vitelor pentru o primejduire, nenorocire, moarte neprevăzută etc. a vitelor. Asigurarea vitelor să face pe temeiul ajutorului împrumutat dintre membrii, cam așa cum e la reuniunile de înmormântare a oamenilor. Cei asigurați numai atunci plătesc, când să întâmplă vre-o pagubă în vite la un soț de-al lor. Când nu se întâmplă pagube, nu plătește nimenea nimic.

După ce reuniunea să va întinde preste țara întreagă și membrii să vor înmulți, spre ușurarea membrilor să vor face grupe (despărțăminte) de asigurați, după ținuturi, alegându-se un comitet al grupei, care stă în legătură cu comitetul central din Orăștie. Asigurații din o grupă plătesc împreună numai pagubele, ce se ivesc în grupa lor.

Cvota sau cvotele, ce le ia un membru, sunt averea lui privată.

La început, până se vor forma grupe, înștiințarea de membru să face la Orăștie, dar acum, fiindcă reuniunea nu are încă cancelaria ei, toate înștiințările și cererile de informații să se adreseze la dl V. C. Osvadă, directorul băncii „Agricola”, în Hunedoara (Vajdahunyad).

Asigurarea vitelor să face după anumite condiții, întărite și ele de tribunal, și în care este îngrijit, ca pe lângă plățirea de anumite taxe mici, economii în caz că li se primejduiesc vitele, să fie omenește despăgubiți.

Dacă înștiințările de membrii să vor face grabnic și destule, însoțirea își va începe lucrarea încă în Ianuarie 1910.

Noi dorim izbândă, și iubiților nostri cetitori, cari vor cere cu graiul ori în scris informații, le dăm bucuros toate deslușirile despre noua reuniune.

APEL.

În preajma anului nou ne permitem a face un călduros apel către toți sprijinitorii culturii poporului român, să binevoiască a-și răscumpara cât mai mulți felicitările de anul nou în folosul Muzeului Asociației.

Mijloacele materiale de cari dispune Muzeul sunt așa de restrânse, încât înzestrarea lui înaintează foarte încet. Și aceasta e o mare pierdere pentru noi, căci prețioasele obiecte de mare însemnătate etnografică și istorică, cari sunt o comoară a trecutului nostru și tot atâtea mărturii ale vieții noastre culturale, dispar sau sunt adunate cu sârguință de străini. E timpul suprem să ne îngrijim, ca cel puțin o parte din aceste comori ale poporului nostru să le adăpostim în muzeul primei noastre instituțiuni culturale.

Facem deci încă odată apel către toți cărturarilor români, să contribuie cu răscumpărarea felicitărilor de anul nou la înzestrarea Muzeului nostru național.

Numele donatorilor să vor publica în ziare și în rev. „Transilvania”.

Sibiu, 15 Decemvrie 1909.

Iosif St. Șuluțu,
president.

Oct. C. Tăslăușanu,
secretar.

De pe satele noastre.

Din Cristian.

E vorba de Cristianul de lângă Sibiu, care de un timp încoace trece din senzații în senzații.

Intr'adevăr schimbările, care s'au perândat ne dau cuvântul afirmării, că conducătorii românilor din Cristian ce-au dispărut precum și aceia în jurul cărora grupatune-am din nou, ne fac a trece cu greutate peste trecut și a privi totuși mângăiați și cu nădejde în viitor.

Cel dintâi care rupe șirul celor trei conducători: preotul Ioan Popa, învățatorul Ieronim Nemeș și Izidor Dopp este părintele Ioan Popa care ascultând de vocea poporului, să duce la Săliște, locul nașterii sale, în aceeași calitate.

Părintele Ioan Popa a fost unul dintre acei rari preoți care a lucrat din toate puterile pentru dragostea frățescă și unire, cu toate că la noi erau împrejurările de așa, că în această direcție nu mult se putea ajunge.

În ziua de 26 Septemvrie n. părintele Ioan Popa în cuvinte bine alese, potrivite și bine simțite, după ce arată scopul pacinic prin care a țântit la promovarea tuturor, își ia dela popor adio în biserică, quindu-i la inimă să fie treaz și harnic neluând în samă interesele din parte.

I-a răspuns învățatorul Izidor Dopp, arătând vrednicia celui ce ne lasă și mulțumindu-i pentru toate câte ne-a făcut.

După ce îi dorește părintelui Popa în Săliște mai bune succese ca la noi, îl aclamă zicându-i: „La mulți ani să trăiască!”

Al doilea care ne-a lăsat, a fost învățatorul de bună amintire Ieronim Nemeș, care ascultând asemenea de glasul poporului din Săcel — locul natal al soției sale — s'a dus luându-și rămas bun dela popor, după 10 ani de muncă întru creșterea tinerilor vlăstari ai neamului românesc din Cristian. Această despărțire a fost cât numai se poate presupune de jalnică și dureroasă. Vorbirea sa plină de sâmbământul datoriei a stârnit șiroae de lacrimi în biserică. În special momentul când amândoi învățătorii, Ieronim Nemeș și Izidor Dopp și-au dat frățeste mâna, promițându-și reciproc, că vor continua munca măcar cu periclitarea vieții lor proprie, după exemplul luminei care luminând în jurul său să mistue pe sine, — a fost plin de duiosie.

Nu era inimă care să nu bată și ochiu, care să nu lăcrămeze. Nu e deci mirare când la câteva zile după aceasta vestea morții învățătorului Ieronim Nemeș, ne-a zăpăcit pe toți, fără considerare.

Stejarul falnic de odinioară a căzut la pământ, strivit și răpus de tirana și nemiloasa moarte — în formă de friguri tifoide — sub povara unci munci cinstite și laborioase.

Cine a fost Ieronim Nemeș? El a fost bărbatul faptelor. El a luminat cu făclia datorinței timp de peste 10 ani. Școala română prin trecerea sa la cele vecinice, a pierdut pe unul dintre distinșii reprezentanți ai ei.

Inmormântarea i-s'a făcut în comuna Săcel. Conductul funebral l-a deschis tinerimea comunei Cristian, care în număr considerabil s'a prezentat sub prapor negru și sub conducerea învățătorului Izidor Dopp cântând cu duios glas:

Eu înc'am fost ca tine
Ce calci acest pământ,
Și tu vei fi ca mine
Țărână și mormânt. etc.

Prohodul la care au servit mai mulți preoți și a cântat corul improvizat din învățătorii tractului Săliștei, s'a ținut în biserică gr. or. din Săcel. Discursul funebral, care a

fost cât numai să poate de corăspunzător a stărnit regrete generale, așa că atâta plângere și atâta jale ca aicea și la acest moment rar i-se mai dă omului să vadă. Predicatorul P. O. D. Dr. I. Lupaș, a vorbit din inimă la inimi și s'a dovedit de cel mai adânc psiholog atingând cele mai distinse fibre omenești, au mai vorbit apoi preotul Ioan Popa și inv. Dopp.

În postul de preot a fost ales dl Constantin Moldovan, paroch în Roșia. Instalarea îi s'a făcut în mod sărbătorește de protopopul Sibiului, Dr. Ioan Stroia. În decursul liturghiei a cântat frumos și impunător corul plugarilor din Turnișor. Acest cor, vrednic de laudă a fost întemeiat de părintele R. Platoș.

Scrisoare din Saschiz.

Subscrisul măestru tâmplar, care am avut parte de a face la mai multe biserici și școli românești lucruri de tâmplar (măsar), mi s'a dat ocazia a lucra și în comuna Beșa (tractul Sighișoarei) bănci școlare, sistem Subtilien. Înainte de a cunoaște starea materială a acestei comune bisericesti credeam, că va fi o comună bogată, pentru că în tot tractul Sighișoarei nu cred că să află multe școli învăzute și îndestulate ca acea școală.

După ce parochia nu are nici fonduri bisericesti și școlare și nici prin repartitie nu pot aduna mult puțunii Români, fiind abia în număr de 30 familii am aflat, că pe alte căi își fac cele de lipsă școlare-bisericesti.

Meritele în privința aceasta sunt ale vrednicului paroch Dumitru Pulca, care a luptat ca un apostol la înaintarea acelei comune bisericesti sărace. Comuna Beșa fiind o comună săsească, Românii au fost la început în acea comună numai păstori la vitele sașilor.

Venind în comună ca paroch dl D. Pulca în anul 1882, s'au pus pe muncă și deja în anul 1883 a câștigat dela Consistor pentru celejje 230 fl. Tot în anul 1883 a schimbat casele parochiale așezate pe un deal arit în mijlocul comunei, cu un sas. În anul 1891 a câștigat dela Ven. Cons. pentru repararea bisericii 200 fl. Și așa pe rând a primit și alte sume, pe cari le-a folosit pentru binele obștesc.

Între altele la 1898 50 fl. dela Consistor pentru recvizite și mobilier la școală, apoi alte sume pentru zidirea școlii, din colecte, puse la cale în America etc.

Toate acestea sunt spre lauda vrednicului preot Dumitru Pulca, care nu a cruțat nici o osteneală și mulțumit fiind cu micul venit ce l-a avut dela credincioșii săi, a luptat mai mult pentru prosperarea bisericii și școlii, decât pentru propriul său câștig

Nic. Fl.

Procese de presă cu duimul.

În „fericita” noastră Ungarie de mulți ani urmează în șir nesfârșit procesele de presă împotriva ziarelor naționaliste și gazetarii și alți bărbați de-ai noștri, cari „au cutezat” să ia condeiul în mână și să scrie despre stările noastre, să perindează unul după altul în temnițele de stat dela Seghedin și Vaș.

Număr de număr suntem siliți a lua notițe despre osânde și despre procese pornite de nou, dar câteodată trebuie să înșirăm în articoli separați procesele, atât de lung e șirul lor.

Așa este cazul și acum. Nu facem nici un comentariu, ci lăsăm să grăiască datele.

Zilele aceste a dus rolul principal »Gazeta Transilvaniei« din Brașov. Trei osânde grele una după alta, rostite de curtea cu jurați și de tribunalul din M. Oșorheiu.

În 7 Dec. a fost osândit dl Dr. Sever Dan, despre care am scris în nrul trecut. Marcăm osânda: 4 luni închisoare și 500 cor. în bani.

A doua osândă și mai aspră.

Fruntașul român, Francisc Hossu Longin, avocat în Deva, a fost osândit la un an temniță de stat și 1000 cor. amendă. I-a fost improcusuat articolul „Mea culpa” din numărul iubilare al „Gazetei”. Procurorul a vorbit mai mult de un ceas. Dl Hossu-Longin nu s'a apărut — din principiu. A urmat verdictul.

A treia osândă: Clericul Augustin Folea a fost condamnat la 2 luni închisoare și 100 cor. amendă, pentru un raport dela o adunare populară, la care s'a protestat împotriva proiectului electoral al lui Andrassy.

Atât într'o răsuflare! Dar un adaos încă. Dl Dr. Cassiu Maniu, cunoscutul publicist, a intrat Marți, în 14 l. c. în temnița de stat din Vaș, pentru un articol publicat în — „Gazeta Transilvaniei”.

După „Gazeta” vine la rând »Libertatea« dela Orăștie, îndrăgită și ea de procurori.

„În anul de față — spune ea în nrul din urmă — s'au pornit contra foii „Libertatea” nu mai puțin ca 9 (noua) procese de presă politice și vre-o 35 procese polițiale!”

Frumos tablou, nu e așa? Și ca tabloul să aibe și cadre, reamintim cetitorilor noștri, că 9 foi române — între cari și „Gazeta” și „Libertatea” — sunt acuzate pentru *Răspunsul foilor române* publicat în foile franceze în vară, spulberând minciunile foilor maghiare despre stările dela noi, ce apăruse în cele franceze. Vom avea deci minunata arătare — scrie „Lib.” — a vedea 9 redactori rămâni pedepsiți pentru un articol!

Pentru azi încheiăm!

Mulțămită publică.

Din prilejul trecerii la vecinicie atât de neașteptate și zguduitoare a neuitatului nostru Dr. Augustin Bunea, fost canonic metropolitan, membru al Academiei Române, cununa capetelor noastre, care necunoscând cruțarea de sine, a jertfit totul pe altarul bisericii și neamului său, s'a manifestat în cele mai largi cereuri, începând dela cele mai înalte corporațiuni, o jale atât de măreață și deamnă, e atât de înălțătoare „solidarizare în lacrimi și durere”, și nouă îndeosebi ni s'au dat atâtea dovezi de sinceră condolență, cât ne este peste putință să exprimăm în particular mulțămita noastră fierbinte tuturor celor-ce și-au adus aminte de noi în jalea noastră nemărginită.

Ne vedem deci constrânși a ne folosi de calea publicității pentru a exprima adâncea noastră mulțămite și recunoștință: înaltelor Corpuri legiuitoare române din regatul fraților noștri, Academiei Române, reprezentanților clubului deputaților naționaliști din dieta țării noastre, presei române de pretutindenea, diferitelor instituțiuni, societăți și institute de învățământ, Excelenței Sale I. P. S. Domn Metropolitan Dr. Victor Mihalyi de Apșa, Venerabilului capitol metropolitan și îndeosebi ilustrului său prepozit Ioan M. Moldovan, distinșilor oratori și slujitori la serviciul funebru, prietinelor și cunoscuților, pentru participarea lor în orice chip la jalea noastră, care s'a dovedit de jalea neamului românesc de pretutindenea — singura noastră mângâiere.

Sibiu, în Decembrie 1909.

Jalnica familie.

Măța sau pisica cea verde.

— Legendă de pe Bârgău. —
(Urmare)

— Comorile mi-au fost încredințate ca să le dau acelora, cari au muncit să le agonisească, răspunse bătrânul, prin fereștrua tăiată în ușă. — Cărați-vă de aici!

— Ba ni le vi-i da, — să auzi atunci glasul țivlitor al unei Tătăroaice bătrâne, cu părul vălvoiu și urâtă ca o strigoaie.

Și la un semn al ei, iată că doi Tătari târâsc de păr o fetiță în preajma fecioriei, gingașă și mândră ca mândrenia.

Era copila moșneagului, singura lui mângâiere la bătrânețe și pe care o iubea mai mult decât lumina ochilor. Bătrânul își ascunsesese odorul în un loc ferit de urgia păgânilor, dar strigoaia de babă o găsi și o scoase din ascunziș.

— Ne dai comorile — zberă de nou Tătăroaica — ori îți ucidem fata?

Bătrânul simți un junghiu la inimă, care-l arse asemenea unui fier roș și strigă desnădăjduit:

— Vi le dau, cănilor, dar lăsați-mi copila.

Și deschise ușa în laturi. Dar vai! în aceea clipă bătrâna păgână înfipse cu putere un pumnal în inima fetiței. Iarba se înroși de sângele nevinovat și viața copilei se stinse, cum se stânge lumina la suflarea vântului vrășmaș.

Un răcnet surd de durere... și bătrânul căzu în genunchi lângă trupul copilei și ridicându-și ochii spre cer, cuvântă cu glas tremurător.

— Blăstămată să fii strigoaie cu chip femeiesc... tot ceasul, tot minutul vieții tale blăstămat să-ți fie... să trăiești cât stanurile de peatră, dar să n'ai pace și odihnă... să fii vecinic rătăcitoare prin lume...

Aci glasul îi se curmă și moșneagul căzu alături de copila, străpuns de sulitele tătărești.

Tătarii își încărcară caii cu bănet, cu aur și argint, iar comorile rămase le ascun-

seră și plecară cu gândul, că se vor mai reîntoarce să le ia. Dar nu s'au mai întors. Vor fi fost răpuși cine știe unde în năvalnica ler cale și comorile au rămas până azi îngropate în muntele Frumoșana.

Trecut-au dela această tristă întâmplare mulți ani înainte, scursu-s'au veacuri după veacuri și rânduri-rânduri de oameni au trecut din lumea aceasta la vecinicie, numai e ființă a rămas neatinsă de coasa morții, bătrâna babă tătărească. Blăstămul moșneagului s'a prins... Ea rătăcea prin codrii pustii, fără stare și așezare și în nopți întunecoase i-se auzea uneori răsunând prin râpi și afundături glasul ei țivlitor, care turbura liniștea pădurii și băga în groază pe călători.

Și sunt oameni pe valea Bârgăului cari spun, că ei au auzit și acum în tăcerea nopții glasul înspăimântător al Tătăroaice, trecând ca un fior de-a lungul codrilor...

(Va urma)

Silvestru Moldovan.

Insemnătatea cioarelor pentru vânători și economi și stăpînire lor.

La cioare din punct de vedere vânătorese numărăm: Corbul (*Corvus corax*), cioara neagră și cenușie (*Corvus cornix et frugileus*) și țarca (ciorbobara, *Pica caudata*. — Ceuca (ciorușă), (*Corvus monedula*) și gaițele (*Garrulus glandarius*), cari asemenea aparțin familiei corbilor (*Corvidae*), nu au însemnătate ca paseri stricătoare nici pentru vânători nici pentru economi.

Corbul nu petrece în cârduri, trăește în singurătate în codrii și zăbrane estinse. Se nutrește de regulă din cadavre — deși la ocazie binevenită nu se sfiște să răpească ori și ce animal mai mic pe care-l poate birui. — Este pasere de însemnătate istorică, nu se sporește în măsură îngrozitoare ca cioarele de rând. Vânătorul numai cu multă trudă și nemărginită iscusință îl poate căpăta înaintea puștii, din care cauză oferă vânătorului numai fală pușcându-l.

Altcum stă lucrul cu cioarele și sora lor de cruce țarca (coțofana). Acestea sunt paseri răpitoare și foarte stricacioase nu numai pentru vânători ci și pentru economi.

Pe lângă aceea, că se sporesc ușor și în măsură mare, fiind foarte băgătoare de samă, șirete și iscusite, știu să înconjure orice pericol.

Inzestrate cu aceste însușiri, nu trebuie să ne mirăm, că în unele ținuturi s'au înmulțit îngrozitor. În unele provincie din Germania se pun premii petru stăpînire lor.

Peste zi vedem cioarele pe câmpii, în sămănături și miriște, pe izlazuri și pe lângă cursul apelor în stoluri și ciopoare foarte mari.

De timpuriu în primăvară resfirate ca soldații în bătălie percurg câmpiile, cu ciocul lor tare și ascuțit întorc toată frunza și cloamba și fără cruțare culeg ouăle și puii din toate cuiburile paserilor, cari clocesc pe vatră; dar vai și de sârmanul pui de iepure care le vine în cale. O ciocnătură bună e de ajuns, ca bietul iepuraș să cadă victimă cioarelor, cari apoi cu deosebită poftă și nesaț se delectează din frageda lui carne.

Mai târziu, când trebuie să grijască și de nutrirea puilor din cuib, adeseori vedem cioara și țarca cum se vârește cu mult curaj și cutezanță în modul cel mai obraznic pe lângă sălașe, în jurul olatelor economice, ba chiar și în curțile caselor din sate și orașe, așteptând ocaziunea binevenită — ca neobser-

vată de cloșca plină de curaj — să șteargă câte un biet puiu de rață sau de găină de curând eșit din găoacea oului și împodobit în scame de pene fine galbine ca aurul.

Toamna în ciopoare puternice cioarele atacă cucuruzul când încă nu este pe deplin copt și fac daună considerabilă în lanuri întregi de porumb. (cucuruz) Adeseori le aduce foamea pe sămănăturile proaspete, unde afară de insecte, vermi și câte un șoarece, nu se rușinează să strângă sămânța bucatelor sămănată cu multă trudă, din cari apoi economul înzădar așteaptă rodul cuvenit toamna.

Iarna, când bucătarul „mână sgârcită“ nu le întinde masa cu bucate alese și le supune postului negru, le vedem în orașe și sate prin grădini, în jurul grajdurilor, pe grămezile de gunoi și pe drumuri căutându-și ceva de gură ca să-și omoare foamea.

Acest mod de trai este cea mai bună dovadă, că cioarele sunt destul de stricacioase pentru vânatul mărunț și în economie.

Ce nu poate face o singură cioară, fac mai multe cioare cu ușurință prin puteri unite, în cârduri. Știm cum stoluri de cioare încunjură în roată, ca o volbură de vânt iepurele crescut. Ele formează un cilindru dela pământ în sus și bietul iepure sbierând și tremurând în fundul acestui cilindru din când în când capătă câte o ciocnătură strașnică dela conducătorii și comandanții atacului, până când slăbit de lovituri cade jertfă.

Toate acestea ne fac să punem cu orice preț stavilă la sporirea peste măsură a cioarelor, pentru că deși scrutătorii naturii au încercat să numere cioarele între animalele folositoare, nici noi vânătorii, nici economul nu putem primi această părere rătăcită. E de ajuns pentru noi de a fi convinși din esperență proprie, că e îngrozitoare paguba, ce o fac cioarele prin stăpînire cuiburilor de paseri cântătoare, a prepelițelor și a potârnicilor; prin stăpînire vânatului mărunț; prin răpirea puilor de gălițe și cu deosebire prin nimicirea lanurilor estinse de cucuruz, când abia dă în copt și a sămănăturilor proaspete. (Va urma).

Din viața și obiceiurile animalelor.

URSUL.

(Urmare și fine).

Inrudit cu ursul nostru sunt mai multe soiuri de urși, cari au asemănare cu el. Astfel sunt un fel de urși suri, răspândiți în America nord-vestică, pe care Americanii îl nu-

mesc în glumă, „cuconul Efrem“. El e mai mare ca ursul nostru și mai tare la putere.

Un alt urs răspândit tot în America este ursul negru (Baribal), numit astfel după culoarea neagră a părului. Mai sunt apoi soiuri de urși în Japonia (cuma), ursul de Himalaia, asupra căruia vânează cu plăcere vânătorii englezi din India ș. a.

Un soiu de urs este *ursul alb*, sau ursul de mare, care își duce traiul în ținuturile polare nordice ale pământului, unde totul este increment în ghețuri și răceală.

Ursul alb, după cum îl arată și numele, are trupul acoperit cu păr alb. La figură sămănă cu ursul nostru, dar e mai mare. Preste tot, ursul alb este cel mai mare și mai puternic, decât toate soiurile de urși.

În aceste ținuturi neprietinoase, ursul alb trăiește ca un animal vioiu și puternic și arareori să vede a fi străbătut dela gradul 55 de lățime în jos, unde înceată ghețurile vecinice. Îi place în mijlocul furtunilor iernatice și străbate pe aici uscatul și ghețurile și trece în not și prin apa rece ca gheața, fără să-i pese de frig. Ei umblă mai mulți la olaltă, adeseori în cete mari. Un călător, Scoresby scrie, că el la țărmul Groenlandei a găsit odată o ceată de preste 100 de urși albi. Din aceștia, el și soții săi au pușcat 20 de urși.

Adevărata țară a urșilor albi e insula S. Mateiu, în marea Bering, unde băjbaie cu sutele din acești urși, neturburați de nime. Dar se găesc mulți și în alte părți.

Urșii albi să nutrese cu carne. Ei mănăcă tot felul de animale, ce trăiesc în aceste ținuturi sărace. Cu deosebire le plac câinii de mare, pe care îi prind cu multă dibăcie.

Urșii albi se vânează de Eschimoși pentru blana lor, pentru carne și unsoare. Din un urs bine dezvoltat să securge până la 180 kgr. unsoare. La vânat de urși albi merg mulți vânători și din Europa și America. Unul din aceștia, Staby, spune că ursul alb e periculos pentru Eschimoși, cari îl atacă cu o lance și sabie primitivă. Pentru vânătorii cu puști moderne ursul nu e primejdios. Sunt rare cazurile să atace pe vânători, iar dacă nu-l pușcăm în față, ci din o lature, atunci pleacă și tot merge înainte, până ce cade grămadă. Merge așa rănit și până la 200 metri, până ce îi sleiesc puterile.

VESELIA

— Foita glumeață a „Foi Poporului“. —

Din viața lui Moceanu.

(Urmare și fine).

Urechia — povestea mai departe Moceanu — scria piese cu subiect național ca: Vornicul Bacioc, Banul Mărăcine, Curtea lui Neagoe-Vodă și altele și mi-a dat ideea că să formeze elevi și eleve pentru danturile naționale. Ce succes mare au avut danturile din Banul Mărăcine! Îți aduci aminte poate. Apoi jucam cu elevii și elevele foarte des și dam și reprezentații. Aveam pe N. Velescu un talent mare, care m'a ajutat foarte mult. Cu el am făcut și călătoria în streinătate.

Să joc bătuta
La Calcutta! *)

Ce călătorie frumoasă și neuitată! Findecă trebuia să mergem întâi în Spania, eu cu Velescu ne-am apucat să învățăm limba

spaniolă după o carte și o învățasem bine; vorbeam cu Velescu numai spaniolește ca să ne deprindem. La Alicante unde am pus piciorul întâi, Velescu, sau Senior Vellasco, cum îi zicea hotelierul, începe să vorbească spaniolește cu personalul hotelului: ceru luminare, chibrituri, apă, mai știu eu ce. În loc să fie servit, auzirăm un hohot de ris.

Chelnerii nu înțelegeau nimic. Pentru că să vezi ceva. Noi învățasem după carte și vorbele se rosteau altfel; noi nu știam nici pronunța, n'aveam nici accentul. Mă rog, ceva așa ca la limba franceză dacă ai învăța-o singur, fără profesor.

— Și pe la Calcutta cum era? I'am întrebat eu.

— Foarte frumos, foarte bine. Dar reptile (șopârle) multe.

— Cum?

— Uite, eu stam cu Velescu la masă, în odaie, nu afară. Și pe când mănecam mai cu poftă, poc! o scorpie cade din tavan, dracu știe de unde, drept în farfuria cu mănecare. Mai mănăcă dacă poți! Am făcut

furori p'acolo mai ales cu Julietta și Antoanetta danțatoare sublime. Până mai acum un an aveam corespondența cu căpitanul vaporului cu care am traversat Oceanul. Călătorii d'astea nu să uită lesne; ele leagă prietenii vecinice între toți călătorii cari au fost pe bord*.

— Ai scos mulți elevi d-ta?

— Pe toți profesorii de gimnastică din toată țara.

— D-ta ai fost un fel de Davilla al gimnasticeii. Cum a scos Davilla atîția doctori pe cari i-a risipit în țară, așa ai scos d-ta gimnaști.

— De, cum crezi. Dar prin mâna mea au trecut oameni cari sunt azi ofițeri, magistrați, dascăli, senatori, miniștri. Când a fost Congresul de gimnastică dela Chicago, mi-a dat ministrul Take Ionescu câteva mii de lei numai pentru un cuvânt care i l'am spus.

— Ce cuvânt?

— M'a întrebat: „Ți-am fost elev? domnule Moceanu“ — „Da, domnule Ministru“ — Îți aduci aminte că m'ai bătut odată la ora de gimnastică? — „Mi-aduc

*) Oraș în India (Azia)

SFATURI.

Reumatismul și furnicile. Puțini sunt oamenii cari nu cunosc durerile reumatismului, (podagră, mătrice), acele fulgerătoare dureri de prin genunchi, coate, umeri sau orice alte încheieturi cât de mici. Deși această boală este destul de bine cunoscută, leacul său însă nu e cunoscut nici chiar de doctori, cu toate că a fost foarte mult căutat.

De câțiva timp se vorbește despre un leac foarte original, care ar face să înceteze durerile reumatismale. Acest leac se întrebuintează de mult timp, de către țărani din împrejurimile orașului Moseva din Rusia și constă din facerea de scalde (băi) de furnici. Pentru aceasta se caută mai întâiu un furnicar, care se ia și se pune într'un săculeț de pânză deasă și se lasă să stea așa câteva minute. Să observă că din-apă începe a eși un miros foarte înțepător, care este produs din desvoltarea unei substanțe (materii) numită „acid formic” și aleasă de furnici.

Când mirosul a devenit destul de tare, se scoate sacul cu furnicile din apă și se pune în locu-i partea trupului, care este bolnavă de reumatism.

Baia face ca pielea să se iriteze, iar după iritațiune se observă că durerile înceată. Acest lucru trebuie să-l repetăm de mai multe ori.

NOUTĂȚI

Vicar al Năsăudului. În locului repozatului Ciril Deac va fi numit yicar al Năsăudului vrednicul protopop al Bistriței, dl Gerasim Domide, cunoscut și ca bun Român și ca bărbat harnic pe toate terenele de muncă. Suntem veseli de aceasta numire și felicităm pe dl Domide.

„Asociațiunea” din Arad. Comitetul „Asociațiunii” din Arad a ținut o ședință săptămâna trecută, luând mai multe hotărâri de însemnătate. Ședința a fost condusă de dl V. Goldiș.

Ca să se știe, câți meseriași și negustori români să află în Arad și astfel să li se poată pune la îndemână mijloacele culturale ale „Asociațiunii”, s'a ales o comisie de trei, care să alcătuiască o conscripție a tuturor meseriașilor, negustorilor și ucenicilor români din Arad.

S'a hotărît continuarea conferențelor literare. Până în 2 Ian. v. să vor ținea trei conferențe.

Adunarea generală a Asociației s'a hotărît a să ținea în 3 Martie viitor.

aminte — „Făceam gimnastică bine?” — „Păi, dacă nu făceai, nu ajungeai ministru!” — La plăcut mult răspunsul acesta.”

Moceanu deși în vârstă de șaptezeci și unu de ani, nu se da pe mulți tineri. Și-acuma se urca ca o pisică pe prăjina înaltă de treizeci metri de la tir și spunea că vede de sus Brașovul; și acuma deși pensionar, era încă profesor la multe pensioane particulare pentru danțuri naționale și mai da câte un beneficiu.

Moceanu ar merita un bust de bronz în o grădină oare-care și pentru motivul că a introdus la noi pe lângă gimnastică, și danțurile cele mai frumoase din Ardeal, făcând astfel o mare apropiere între noi și frații din Ardeal.

Mărunțișuri.

La examenul de drept. Să admintem cazul, d-le, că d-ta ai avea dreptul la o moștenire mare. Ce ai face în regulă generală, înainte de a pune mâna pe moștenire?

— Datorii!

S'a hotărît apoi, ca toate venitele din acest an ale Reuniunii, ce vor rezulta din venitele serale și alte festivități, să se dea Reuniunii femeilor rom. din Arad, care lucră cu un zăl neobosit pentru ridicarea unui așezământ cultural de fete în Arad.

S'au mai hotărît apoi și alte lucruri de mai mică însemnătate.

Un nou dr. în știință. Săptămâna trecută a fost promovată la univerzitatea din Iena, dl Onisfor Ghibu din Săliște, doctor în filozofie și pedagogie. Felicitările noastre.

Un proces de presă sistat. Impotriva „Telegrafului Român” din Sibiu s'a pornit de curând un proces de presă pentru un articol scris în afacerea limbii de catechizare. Acum să vestește din Budapesta, că acest proces a fost sistat din partea procuraturii. Mare minune ar fi și aceasta!

„Un vers agitatoric.” Foile ungurești scriu, că inspectorul școlar din comitatul Cojocnei Váro Béni a vizitat într'o zi școala gr. or. română din Iuda-mare. Fiind sârbătoare, școala a fost goală, dar inspectorul a aflat o strofă din un vers, scrisă cu creta pe tablă. Și acum vine ceva grozav. Inchipuiți-vă, că strofa era din o poezie agitatorică, în care, — cum scrie „Bud. Hirl.” — „frații din România sunt îndemnați să ocupe cât mai curând Ungaria”. La întrebările inspectorului, ci-că învățătorul Traian Oprea a spus, că el a scris strofa pe tablă, fiindcă în sara premergătoare a învățat pe feciorii din sat să cânte poezia aceasta „primejdioasă”. Ba mai mult, învățătorul a mărturisit, că el a învățat poezia aceasta în preparandia noastră din Sibiu. Învățătorul acum e suspendat și dat în judecată pentru agitație.

Până aci ține povestea. Noi am vrea să știm însă ce anume poezie e cea cu pricina, căci nu cunoaștem poezie românească de cuprinsul cum scrie „Bud. Hirl.”.

Alegere de deputat în Sibiu. Joi, în 9 Dec. c. înainte de prânz s'a făcut în Sibiu, în cercul electoral al doilea, alegerea de deputat dietal. A fost ales cu aclamațiune Dr. Guido Gündisch, candidatul partidului popular săsesc. La alegere n'au luat parte decât vre-o 100—120 de alegători.

„Vatra școlară.” Din buna revistă pedagogică, „Vatra Școlară”, redactată de Dr. Petru Șpan a apărut Nr. 10 din anul II. Cuprinde mai mulți articli pedagogici de valoare. Revista se organizează de nou pe anul viitor și-și mărește formatul și prin urmare să urcă și pretul de abonament la 8 cor. pe an și 4 cor. pe jum. an. Atragem luarea aminte a cercurilor școlare asupra acestei reviste.

Uniunea latină. Foaia „Reichspost” află că de curând s'a ținut în Torino o conferință a mai multor deputați italieni, cari au hotărît să înființeze o ligă italiano-franceză. Liga aceasta va avea ca scop să înfrățască pe toate popoarele latine ale Europei. Liga va scoate și un ziar de propagandă.

Proiectul unei Uniuni latine europene nu e nou, înjghebarea ei s'a încercat de mult. Ea a fost ideia plăcută a împăratului Napoleon al III-lea al Franciei.

Mișcarea aceasta trebuie să ne intereseze și pe noi Români, ca popor de viță latină.

Focuri Dumineca trecută s'a aprins și a ars în Deva o magazie de lemne în ulița principală. Focul însă s'a lășit mai departe, arzând mai multe case. Pagubele sunt considerabile.

— La Turda a ars fabrica de celuloză de lângă oraș. Materialul adunat în fabrică s'a aprins foarte repede și a nimicit totul. Abia cancelariile fabricii au putut fi mântuite. Cauza focului nu să știe. Pagubele fac câteva milioane, dar fabrica a fost asigurată. În urma focului fabrica nefiind curând pusă în lucrare, vre-o 300 de muncitori rămân fără câștig preste iarnă.

Mustața în armată. „Bud. Tud.” scrie, că ministrul de războiu al nostru, a dat ordin poruncind, că nu e iertat soldaților și în deosebi oficerilor, a-și tunde mustețele, ci cu toții trebuie să poarte mustațe.

Fericită armata noastră, că are un ministru, care poartă grije până și de — mustața oficerilor.

Despărțirea mănăstirilor. În afacerea despărțirii mănăstirilor românești de cele sârbești din Bănat, s'a numit, cum știm o comisie, care întrunindu-să la Budapesta sub prezidiul episcopului Ign. I. Pap dela Arad, după pertractări de două săptămâni, și-a sfârșit lucrările. Să asigură, că sunt prospecte pentru o înțelegere pacinică, dând Sârbii Românilor una din cele două mănăstiri, cari formează subiectul procesului.

Primăvară. După cum să vestește din Sătmar, pe acolo de vre-o 10 zile timpul a fost ca de primăvară. Pomii înfloresc a două oară și zilele trecute s'a văzut, ca vara, un frumos curcubeu.

O călătorie primejdioasă. Din Göttingen (Germania) să scrie următorul caz: Ca ocazia unei cercări a balonului militar „Segler”, funia care ținea balonul, să înfășură pe piciorul unui soldat și-l răpi cu sine în văzduh. Sârmanul soldat atârna cu capul în jos, legat de picior. Personalul din balon văzu primejdia în care să află și aruncând o mare parte din balast, (greutate luată în balon) să ridicară la 500 de metri înălțime, așa ca soldatul să nu să izbească cumva de coperișul caselor. Ii aruncară apoi o funie de 100 de metri lungime și după ce soldatul se apucase bine de ea, tăiară cealaltă funie, care îi fusese legată de picior. Într'un moment dat, când capătul funiei ajunsese la pământ, soldatul se lăsă cu mare iuțală în jos pe ea. Când însă era să sară jos, un vânt puternic ridică din nou în sus balonul. Soldatul nu-și perdă cumpătul și sări jos, dela o înălțime de șase metri. Fu dus apoi de doi țărani în satul din apropiere, unde fu apoi îngrijit. Afară de o mică rană la mână și la cap, a scăpat teafăr.

La fondul Episcopul Nic. Popea pentru masa învățăcelilor meseriași a „Reuniunii meseriașilor sibiieni” a mai dăruit: învățăcelului tip-mașinist Octavian Vesteșman în amintirea neuitatului său frate Traian I cor., Octavian Popa. absolv. de pedagog. (Ocna) 20 bani; Ioan Neagoe, adm. parochial (Stremți) 50 bani, Nic. Hențu, notar emer. (Săliște) 40 bani, Octavian Sglimbea, director de bancă (Mercuria) 1 cor. și Vic. Tordășianu, prezid. 10 bani.

Din năcazurile Românilor din America. Foaia „Tricolorul” din Cleveland scrie următoarele: Nenrocire mare l-a ajuns pe fratele Avram Suciu din Newară, O. membru al societății „Dacia Română”. Anume, în ziua de 10 Nov. a. c. mergând cu mai mulți prieteni ai săi, la alți prieteni din altă parte a orașului, pe drum tocmai când treceau peste șinele trenului, s'au întâlnit cu niște englezi, din gurile cărora au răsunit foarte urâte vorbe la adresa Românilor. Români au răspuns, răspunsul nou al englezilor a fost însoțit de bolovani, pe cari îi aruncau asupra Românilor. Ceasul slab a voit ca un astfel de bolovan să-l ajungă pe Avram Suciu, drept în ochiul stâng. A fost dus la medic, care a spus că trebuie negreșit operat, că altcum i-se va infecta și celalalt ochiu și astfel va orbi de amândoi ochii. Pe englezi nimeni nu-i cunoaște și s'au depărtat fără a fi prinși. Frațele nostru, după operație s'a făcut bine, după-ce a șezut în spital 9 zile.

Spărgători de casse — prinși. Din Octombrie și până în zilele aceste s'au întâmplat vre-o zece spargerii și jăfurii de casse wertheimiane în Budapesta. Intreagă poliția a fost mobilizată, dar nu se putea da de urma hoților. Acum au fost descoperiți din întâmplare. S'a întâmplat, anume, că a fugit zilele aceste un hoț din o temniță din Budapesta și detectivii căutându-l pe acesta, au dat, într'o casă cu bănuială, de trei inși, cari sunt probabil unii din spărgători. Ei au fost supuși unui interogator, și la început au tăgăduit.

Explozie de gaz groaznică. Săptămâna trecută s'a întâmplat o groaznică explozie în Hamburg, în uzina de gaz din port. Cauza exploziei e încă necunoscută. Paguba să urcă la mai multe milioane. În urma exploziei s'a iscat foc în fabrică. Exploziei și flacărilor au căzut jertfă mai mulți oameni. După știrile mai nouă sunt 34 morți; unii greu răniți sunt de moarte. Focul a fost stâns cu mare greutate de pompieri.

Poporanism. Duminecă a ținut la „Asociație” conferența anunțată dl Oct. C. Tăslăuan, despre poporanism. A încercat să arete originea acestui cuvânt și ce avem să înțelegem sub el. A schitat păreriile scriitorilor, cari sunt deosebite și în urmă rezumând și-a spus și părerea d-sale, inclinând spre părerea unui scriitor fruntas de-ai noștri.

Daruri de Crăciun pentru săraci. La apelul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru darurile de Crăciun, ce să vor împărți în ajunul nașterii Domnului între săracii noștri, au binevoit a dăruii următorii: I. P. S. Metropolitan I. Meșianu 20 cor., dl Dr. Bas. Preda, avocat întru amintirea soției sale Sabina, năse. Andreica, 20 cor. — Dna Maria Străulea 6 cor. dați prin administrația „Foi Poporului”, dl Andraș și soția sa năse. Haberman 1 rând de haine pentru bărbați, 2 părechi de ghețe și 1 bluză.

Școala pentru economia de casă (școala de menaj), susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu”, deschide la 15 Iauuarie n. un curs de bucatărie fină. Cursul va dura dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie. Taxa lunară a acestui curs e de 80 cor. Elevele primesc locuința și întreagă întreținerea în internatul școlii. Informațiuni să pot primi dela dsoara Tullia Bogdan, Sibiu, Strada Bavier Nr. 1. În timpul acestui curs școala primește și execută comande pe lângă prețuri convenabile.

Școala industrială, susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, între alte lucruri frumoase pregătește și odăjdii, aplicând și la acestea numai motive originale românești. Materialul ce să întrebuințează la pregătirea odăjdiilor e de calitate cea mai bună. Preoții noștri fac un lucru de laudă, dacă având trebuință de odăjdii s'ar adresa cu comanda lor către școala amintită (Sibiu. Str. Schewis nr. 15). Suntem deplin încredințați, că cu odăjdiile pregătite de școala industrială vor fi mulțamiți, fiind și mai frumoase și mai durabile ca cele confecționate de fabricile străine, cari nu să uită decât la câștig. Reuniunea femeilor române din Sibiu, prin confecționarea de ornate bisericesti nu umblă după câștig, scopul ei este a da ocaziune bisericilor noastre, ca să se provadă cu ornate frumoase și trainice și a introduce pretutindena motivele de artă românească. Fără îndoială un scop nobil, care merită toată atențiunea din partea preoțimii noastre de ambele confesiuni.

Din cercurile meseriașilor. Cu iarna a început o mișcare și o muncă culturală și în unele reuniuni de-ale meseriașilor noștri. S'au ținut și se țin serate literare în reuniunile de meseriași din Blaj, Orăștie, Sibiu etc. În legătură cu aceasta dăm aci notița, ce ni să trimită, privitoare la ucenicii de meserii din Sibiu:

Învățăceii meseriași români în Sibiu de când a dat frigul în după amezile Duminecilor, sunt oaspeții bineveniți ai „Reuniunii sodalilor români”. În Reuniune află pe lângă căldura necesară și distracții potrivite și pe deasupra cârmăcii Reuniunii să năzuesc a le cultiva mintea și inima. În Duminecile trecute prezidentul Tordășianu li-a vorbit despre viața și faptele nemuritorului Șaguna și ale marelui fondator Demetriu Andronic. Tinărul violinist dl Ignaton li-a cântat mai multe arii cu violina. Unii din învățăceii și-au povestit întâmplările din viața destul de sbuciumată, alții au spus povești, au declamat, cântat etc. Pe viitor ei vor fi deprinși în scris, în cetit etc. Cu un cuvânt la Reuniune să lucrează pentru dezvoltarea priincioasă a fitorilor măiestri.

Convocare. Pe baza concluzului comitetului central din 7 Decemvrie 1909 și în conformitate cu §-ul 20 din statute, avem onoare a convoca a XXI-a adunare generală ordinară a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” în Porcești, pe Duminecă în 26 Decemvrie n. a. c. la 2 ore d. a. Program: 1. Prezentarea raportului general al comitetului central, al rațiociniilor pe anul 1908 și proiectul de budget pe 1910. 2. Propuneri eventuale din partea membrilor. 3. Doue discursuri: a) despre cultura poamelor; b) despre cultura nutrețurilor măiestrite. 4. Autenticarea protocolului ședinței. Sibiu, 13

Decemvrie n. 1909. Pant. Lucuța, prezident. Vic. Tordășian, secretar.

„Reuniunea de inmormântare a districtului protopopesc greco-catolic al Sibiului.” Invită pe on. membrii ai couziliului direcțional la ședința, ce să va țină în localul școlii române greco-catolice din Sibiu, în 26 Dec. c. la oarele 10^{1/2}, a. m.

Obiectele dela ordinea zilei sunt cele cuprinse în §. 17 din statutele renniunei și eventual alte propuneri. — Iuliu Bardosy, director.

Răscumpărarea felicitărilor. Dl asesor cons. Nicolae Ivan a contribuit drept răscumpărare a felicitărilor de ziua sa onomastică cu suma de 20 cor. la fondul cultural arhidiecezan, a căror primire o confirmăm cu mulțămită. Sibiu, 15 Dec. c. Of. cassei arhidiecezane.

Fotograf distins. Regele României a distins pe fotograful din Sibiu Emil Fischer cu crucea de cavalier al ordinului „Coroana României”, pentru merite artistice.

Un binefăcător. Regretatul protopop gr.-cat. al Buziașului și paroch al Silhei, Dimitrie Grecu, a lăsat — scrie „Drapelul” — prin testament averea sa cam 10.000 cor. — pentru fondul convictului gr.-cat. de studenți, ce are să se înființeze în Lugoj pentru tinerii români, lipsiți de mijloace, cari învață la școalele din Lugoj. Fapta repositului paroch și protopop, se laudă de sine.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” au fost primiți următorii membri ordinari: Nicolae Barcu, originar din Vinerea, Gavril Sbera, originar din Tălmăcel, George Crișan, originar din Beclean (com. Solnoc Dobâca), sodali fauri, Leonte Crăciun, originar din Bistrița, M. Popa, orig. din Apoldurum., sodali lăcăt., Iosif Jinga, originar din Tohanul vechiu, Ioan Popp, orig. din Ludoluș-mare, Nic. Ciupariu, orig. din Rășinari, Ioan Limpede, orig. din Săsăuși, sodali pantofari, Teod. Radu, orig. din Ciznădie, sodal măsar, M. Marian, orig. din Malin (com. Solnoc-Dobâca), sodal rotar, Petru Gabor, orig. din Băița, sodal croitor, Iacob Marian, orig. din Cucerdeia-rom., sodal cismar, Scipion Lacroix, (francez) din București, (România), sodal arămar, Nic. Fofelzan, origin. din Râmnice-Vâlcea, sodal curelar, Ioan Chidu, sodal turnător de aramă (origin. din Sibiu), Nic. Coman, orig. din Alțina, măestru cismar, George Vărtan, origin. din Ponorel, croitor, Ilie Stefla, origin. din Săliște, blănar, Ilie Chidu, orig. din Sibiu, pictor-fotograf, iar membru ajutător Dr. Victor Moldovan, candidat de adv.

Vremea și sămănăturile. Iată vremea și starea sămănăturilor din câteva puncte ale ținuturilor locuite de Români:

În Sibiu, după vremea moale, primăvărică, a urmat de câteva zile vreme inorată, ploioasă și rece. Lucrările economice au încetat.

Arad. În urma vremii priincioase și a ploilor din urmă, sămănăturile să desvoaltă frumos. Aratul e aproape gata.

Orade. Vremea e moale, cu ploi dese.

Timișoara. Vremea e foarte favorabilă pentru sămănături, așa că nici primăvara nu poate fi mai bună.

Sătmar. Vremea e ca primăvara, dar cu prea multe ploi. Holdele de toamnă până acum au fost păscute cu vitele, dar acum nu să mai poate, fiind prea moale pământul. Ploaia prea multă nu e priincioasă sămănăturilor de toamnă.

Regele Leopold al Belgiei e greu bolnav. După informațiile foilor din Pariz regele Leopold suferă de dureri reumatice și se află în neputință de a-și mișca picioarele; nu poate umbla. Din cauza timpului ploios, boala sa reumatică la mâni și la picioare, s'a agravat. Cu toate aceste însă preste tot starea sănătății nu e rea, așa că regele să poate ocupa și cu afaceri de stat.

Telegrammele sosite mai în urmă vestese că regele e bolnav de moarte.

Curcubeu. La Kecskemét (Ungaria), s'a văzut săptămâna trecută un frumos curcubeu, care a stat pe bolta cerească mai mult de un sfert de ceas. După dispariția curcubeului, a plouat-cu îmbelșugare.

Teatru. Intre piezele din săptămâna aceasta jucate în teatrul german remarcăm pieza „Wilhelm Tell” de Schiller, dată cu mare succes Miercuri sara. Joi s'a reprodus „Der fidele Bauer”, iar în pregătire sunt mai multe pieze bune.

Linimentum capsici comp. (Anker-Pain-Expeller) a lui Dr. Richter a devenit o medicină foarte populară, care de mulți ani ne mai lipsește din multe familii. La dureri de cap, de spate, de șele, podagră, reumatism, s'au dovedit frecările cu Anker-Liniment totdeauna ca liniștitoare de dureri și la boale epidemice, ca holera și disenterie sunt bune frecările la foale. Medicina aceasta e folosită cu succes și la influență. Prețul: 80 bani, 1 cor. 40 și 2 cor. Să află în toate farmaciile, dar cereți expres „Ankerliniment (Anker-Pain-Expeller) a lui Richter” și băgați seama la breveta „Anker” și numele „Richter” și primiți numai sticle originale.

Natura e întotdeauna cel mai mare vindecător și mijloacele și căile ei sunt admirabile. Așa conține d. e. uleiul de pește puteri vindecătoare, pe cari pe cale artificială nu le poate crea nici o ființă. Forma cea mai gustuoasă și ușor de mistuit a uleiului să ofere în „Emulsiunea Scott”, care să poate cumpăra acum în toate farmaciile.

Pentru econoame trebuie să fie de mare interes, ca să cetească cu atenție inseratul „Cel mai bun și mai practic cadou de Crăciun” apărut în nrul de azi al foaiei noastre. Reunimă țesătorie Carol Kohn în Nachod a îndestulit spre deplina mulțumire lipsa la mii de familii în ce privește albiturile.

Alegere de armăsari și târg de armăsari în Oldenburg, în m. pr. la 3, 4 și 5 Febr. 1910. Facem atenți pe cetitori asupra anunțului societății crescătorilor de armăsari din Oldenburg, publicat în nrul de azi. Atragem atenția înosebi asupra faptului, că conducerea numitei societăți îngrijește de cvartire bune în hotel și trimiterea de cataloage de sorțire.

POȘTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

D. Apolean, Silistra Bulgaria. Mulțumite pentru felicitări. Nrele cerute s'au trimis.

N. D. in A. Iulia. Sinodul a decis cu 1 Ian.

Com. aranșator Deda. Dv. ne trimiteti o invitare ca să o publicăm gratis în foaie, dar nu ați aflat cu cale a tipări invitarea fu o tipografie românească. De aceea nu o publicăm, fiindcă toate foile românești au hotărît acest lucru.

Redactor resp. Silvestru Moldovan.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”.

Inainte de nașterea

copilului câștigă tinăra mamă puteri nouă în EMULSIUNEA lui SCOTT și cu puterile aceste poftă de viață. Rezultatele surprinzător de rezezi și efective surprind și îmbucură.

Emulsiunea lui Scott

e ușor de mistuit și are gust plăcut. O încercare te poate convinge, în ce măsură să potriveșta tocmai în acest caz EMULSIUNEA lui SCOTT.

Emulsiunea lui Scott alungă oboseala alăptării, îmbogățește și înmulțește laptele și îmbujorează fița copilului. EMULSIUNEA lui SCOTT e recunoscută ca cea mai bună Emulsiune.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 f.

Să capătă în ori și ce farmacie.

Garantat curat numai cu marca pescariului — ca semnul procedurii lui Scott.
227 13—28

Se poate căpăta în tot locul

Kalodont

27 41—42 a lui Sarg

cremă de dinți neincunjurat de lipsă păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

Cea mai bună pogace pentru câni

este și rămâne

Pogacea pentru câni a lui Fattinger care dintre toate mijloacele de nutriție de acest solu posedă cea mai bună compoziție și efect de nutriție.

50 Kg. Cor. 25.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3-25

Puppy-Bisquit a lui Fattinger

pentru câni tineri.

50 Kg. Cor. 26.— 5 Kg. liber de porto Cor. 3-26

Prospecte libere de porto prin Fabrica de pogăci Fattinger patent pentru câni și nutreământ pentru gălile H. Pelsterer (proprietarul și întemeietorul fabricii) în Wiener-Neustadt.

Preste 250 de prime premii.

Mijloacele de nutriție ale lui Fattinger se pregătesc sub controlă veterinară. 104 25-24

Uleiul pentru urechi

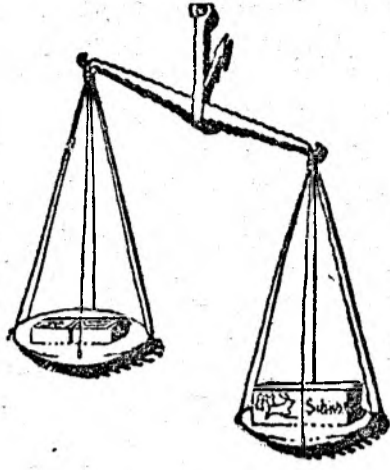
a lui **Dr. G. Schmidt**, medic legist și militar, vindecă repede și perfect surzenia cronică, durere de urechi, văjăutul și alte boale de urechi și în cazuri învechite. O sticlă e 4 cor. și să poate căpăta la farmacia: **Grósz Nagy Ferencz, gyógyszerész, Debreczen, Kossuth-utca 8. 195 9—**

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucru trupești sunt atrozitate și cari în urma ușurinței din tinerete și prin desprinderea rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie ceva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare, încercare și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva cărnă oamenii să-și încredinteză fără teamă, fără șah și cu încredere sfaturile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștient, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al **Dr. PALOCZ**, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curgă, nervii li-se întăresc, tot organismul li-se eliberează de materiile de boală, chinurile suferenței li-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. **PALOCZ** vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindicare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifilitice, boalele de țevă, besică, nervi și șira spinării, Incepăturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge în piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și șiră separată. În ceace privește cura, depărțarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori că cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere li se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, orie la dorință să retrimit fișcăruia. Institutul se agrijă și de medicamente speciale. Visitele se primesc începând de la 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: **Dr. PALOCZ**, medic de spital, specialist, Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10. 80 31—

La cumpărare și asemănare de săpunuri avem să fim atenți la 274 II 4—4

Bunătatea

Prețul și

Greutatea

săpunului. Nici un săpun din lume nu întrece

săpunul Schicht

în privința calităților lui bune, curățenia puterea de curățit și prețul ieftin.

Lemne de foc, mărunte și leături

în mic și cu vagonul să află la

Eduard Zimmermann

322 1—4

Bahngasse 14.

Grand Hotel „Ostbahnhof“

Budapesta, VII. Thököly-ut 18, Telefon 64—57.

Vis-a-vis cu latura de plecare a călei ferate de Ost, aranjat cu cel mai mare confort. Prețul odăilor dela Cor. 2-40 în sus, inclusive lumina electrică. Pentru domni oficeri cvarit tranșenal. Oficiu postal și telegrafic în hotel. Comunicație electrică din toate părțile. Să capătă ieftin odăi lunare. Pensionat de rangul prim în hotel, dela 6—8 Cor. Incalzire centrală.

308 2—6

Proprietar **Hersch Samu**

8700 cămeși de dame

de la o licitație de concurs, din cel mai fin șifon, cu dantele de sviera și sjur, bucate numai 1-85 Cor. cu rambursă, mai departe 275 4—4

790 cearșafuri de pat

din cea mai bună pânză, cu tivitură, în toate mărimile și executarea cea mai solidă, garnitura întreagă, constătătoare din 2 pilote și 6 perini 14-30 Cor.

Casa de mărfuri ocazionale.

Emanuel Rotholz

Viena, VII, Neustiftgasse 77.

Comande au să fie cel târziu până Miercuri în Viena.

Correspondență în toate limbile.

Numai marfa bună și solidă. Prețuri ieftine, garanție conștientioasă.

Iuliu Erős

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 3.

Cea mai mare prăvălie transilvană de oroloage, bijuterii, argintării și aurării își recomandă produsele ieftine, și vrednice de preț de oroloage, aurării etc. 262 9—

Prețcurante ilustrate la dorință gratis și franco.

Vinuri de masă escolente,

litra cu 40 și 48 flori la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria

145 27—

de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20

În prăvălia mea primesc 2 băeți de 13—14 ani cu 1—2 clase gimn. ca învățatei. Condițiuni favorabile.

Ioan D. Bârsan

306 3—3

prăvălie de ferărie

Săliște (comitatul Sibiului.)

Cel mai bun și mai practic cadou de Crăciun.

Foarte potrivită ocazie de cumpărare pentru colțorferi. Expedare și la privați, potrivit în special de cumpărat pentru Crăciun.

Cupon A, 30—35 metri . . . . . Cor. 11-80 sortat în flanel pentru cămeși, pepitabarchent, delain, grisetă de rochii, materie vânăta pentru soțe de culină și haine de casă, Oxford pentru cămeși, canevas.

Cupon B, 30—35 metri . . . . . Cor. 14-50 sortat în stofă de haine în lățime de 110 cm. (cel puțin 5 metri), 80 cm. zefir, jolgiu silezian, flanel-velour, Oxford de turiști, canevas, delain și barchent pentru haine.

Cupon C, 30—85 metri . . . . . Cor. 16-50 sortat în flanel-ve'our, barchent infruit, cașmire, barchent-atlas francez și cel mai fin zefir cu efecte de mătase.

Cupon D, 25 metri . . . . . Cor. 18-50 stofă de haine »Pepita« 110 cm. lat, pentru 5 haine complete.

Cupon E, 25 metri . . . . . Cor. 16—canevas de damast, în lățime de 120 cm mustre de flori și ornamente și canevas de 120 cm. lățime, marca »Bun cetățenesc«.

Cupon F, 30—35 metri . . . . . Cor. 15—»jolgiu-steluță« nălbic foarte fin, foarte moale, scutit prin lege, de durabilitate extremă și pe lângă spălatul cel mai aprig cu ch'or.

Cupon G, 6 cearșafuri fără țiveală . Cor. 10-80 lungimea 200 cm., lățimea 150 cm., din jolgiu tare ca pielea, foarte durabil.

Cupon H, 6 cearșafuri fără țiveală . Cor. 15—lungimea 235 cm., lățimea 150 cm. din ată de în garan at cea mai bună, marca mea binecunoscută »în de oțel«.

Cu on J, 1 duz ștergare de damast dublu C. 8-50 50/110 cm. lungi, deseneuri secesioniste admirabile, curat albe, de în curat, bine bătut, cal. 60/125 . . . . . C. 12-30

Cupon K, 1 garn brokat damast, alb C. 16-50 în 18 metri, de lățime 120 cm pentru 2 copertoare complete în desenul cel mai modern.

Cupon L, 1 garn foulard-dam. francez C. 26-40 calitatea la pipăit ca mătasa cea mai fină, 9 metri, lățime 90 cm. pentru perini, 8 m. 40 cm. în lățime 135 cm. pentru acoperitoare de pat (pentru 2 acoperitoare complete).

Cupon M, 15 m. lățime 180 cm. șifon de căptușit marca S. . . . . Cor. 21—

Toate în calitate escelentă, fără defecte, pentru efectuarea cea mai solidă garantează renumele meu de mulți ani. — Expediție cu rambursă Pentru ce nu convine să restituie banii numai decât.

Mustre din toate produsele mele cu prețurile de fabrică, trimis franco ori și cui la dorință. Din cupoanele de mai sus nu trimit mustre.

Țasătorie mecanică de jolgiu și de color. te

Carol Kehn, Nachod, Boemia.

314 1—2

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stocuri de iarnă

în mare asortiment

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

În casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 81 27—

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

Am onoare a face cunoscut onoratului public **depozitul meu de mărfuri:**

Secția I:

Albituri pentru domni și doamne, gulere, manșete,

rufe de tricot, lână și bumbac.

Secția II:

Jolgiuri și șifoane,

mai nainte M. Daniel: stofe de ha'ne, barehente, flanelo de tenis, perină și haine de pat, articli de blănărie, albituri pentru dame, coperitoare cusute, de vată, garnituri, fețe de masă și coperitoare de pat, cele mai bune corsete de fason, șaluri și năf-âm, stofe de dantelă și de perdsle, covoare înaintea patului și în casă și linoleu. Cele mai bune oxforduri pentru cămăși, materie pentru șorțe, vinete și albastru.

Mănuși glăce și de stofă escelente! Articli de blană și de stofă, cu prețuri reduse până la Crăciun.

Gustav Zimmermann, Piața-mare 1.

cel mai bogat asortiment de cravate, de ciorapi și articli de legat, indeoșbi ciorapi pentru băiați, cea mai bună calitate; 319 1—26

Epilepsia. Cine suferă de epilepsie, nevoie și alte boale de aceste nervoase, să ceară o carte de deslușire, care să capătă gratis și franco prin »Priv. Schwanen-Apotheke«, 177 Frankfurt a M. (Germania). 22—52

Neintrecut

la boale scrofuloase, de glandule, anemie, boală englezăscă, boale de gât și plămâni, tuse, pentru dezvoltarea copiilor slăbănogi, rămași în creștere, este și se recomandă cura cu 229 11—12

untura de ficat cu jod și fier

a lui Lahusen, breveta »Jodella«.

Cea mai bună, efectivă, căutată untură de ficat. Ușoară și ușor mistuit. Prețul cor. 3.50 și 7. Cereți espra »Jodella« și refuzați imitațiile. Singurul fabricant: Farmacistul VILH. LAHUSEN în BREMA. Să poate căpăta în toate farmaciile din Sibiu și jur.

Voiești să te însori?

Suntem împuterniciți din partea mai multor dame (intre cari unele cu copii nelegiuiți sau cu scăderi trupesti etc), cu avere dela 5—500,000 cor. să se căutăm soți potriviți. Numai domni (și fără avere), cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie grabnică să scrie pe adresa

L. Schiesinger
BERLIN 18, Deutschland

212 16—52

„AJUTORUL“

Societate pe acții în Șeica-mare

Avem onoare a aduce la cunoștință publică, că banca „Ajutorul“ cu sediul în Șeica-mare (Nagyselyk) în Piața Nr. 371 și-a început activitatea în 9 Noembrie st. n. 1909 și se ocupă cu toate operațiunile de bancă sprijinind economia poporului nostru și prin întreprinderi de acest fel.

Banca „Ajutorul“ primește depuneri spre fructificare cu 5½%, iară mai mari și stabile dela Cor. 1000 în sus cu 6%. Depunerile corporațiunilor se primesc cu 6%. Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu securi. Darea după depuneri o plătește institutul separat.

Banca „Ajutorul“ e deschisă în toate zilele de lucru dela 8—12 oare a. m. și dela 2—5 p. m.

Rugând On. public de binevoitor sprijin, semnăm cu toată stima

Direcțiunea.

305 3—10

Serviciu atent.

Am onoarea a face cunoscut, că în

prăvălia mea de făină și de produse

afătoare în Sibiu, Piața-mare Nr. 11, și existentă din 1887, s'a făcut o schimbare esențială, mărind considerabil localul de prăvălie conform noiei aranjări în consonanță cu spiritul timpului de azi și pe lângă articli, ce i-am ținut până acuma, precum

◆ făinuri de aici și din Bănat, ◆

produse indigene, urez și articli de aluatari cu oue,

am introdus încă

zahăr, fructe sudice, cakes, biscuite, miere, marmelade, conserve de poame cum și toate celelalte mărunțișuri recerute la

pregătirea prăjiturelor,

luate din cele mai renumite isvoare de procurare.

Nizuința mea va fi, cași până acum, și în circulația negoțului sporit, prin serviciu strict solid a câștiga și a păstra durabil încrederea onorațiilor mei mușterii.

Condus de acest principiu, rog din prilejul cumpărărilor pentru sărbătorile de Crăciun apropiate, a-mi onora cu vizita prăvălia mea și semnez

cu distinsă stimă

I. IOAN KEIL

prăvălie de făină și produse, institut de împrumut și saci

SIBIU, Piața-mare Nr. 11.

312 2—3

Prețuri moderate.

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 650.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cuie, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărima după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 650. Expedire cu rambursă. 311 1—1

C. Gruner, export de ghete, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii retour.

5500

de certificate dela medici și privați autenticate de notariul public dovedesc, că

Caramcele de piept

cu cei trei brazi

ale lui Kaiser

dellatură mai bine

269 8—24

TUSA

răgușeala, troacna, catar, tusa măgărească

Pachet 20 și 40 fileri.

Doză 60 fileri.

Să capătă la Ianos Budaker în Széke y-Keresztur (Cristurul - săcuesc) cum și în toate farmaciile, drogheriile și băcăniile mai bune.

Te simți rău?

Suferi de dureri de cap, greutate la stomach, lipsă de poftă de mâncare, dureri de ficat, galbinare, mistuire rea, sângeră, amețeli, sughișuri acre, sgârșiri, astupat? Boile aceste provin de regulă din un stomach rău. Folosește Tabletele Cascaradin ale lui Ökény, cari au un efect repede și sigur. Carton de probă 60 fil, carton de jumătate 1 Cor. 20 fil, carton întreg 2 cor. 20 fil, cu rambursă numai prin farmacia „la apostol“ Budapest,

József körút 64. Depou 100 277 4—5

Ne mai pomenit!!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar

numai cu Cor. 550.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Auker-Remont. cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanță de 3 ani, un ac excelent de cravată cu simili brilliant, 1 inel aurit cu peatră imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manșete, de gulere și de pept, gar. 8% aur double, 6 bucăți batiste de in veritabile, revizite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oglindă de toaletă escelente în etui, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, nein junurate de lipsă în casă. Toate la ălată cu orologiu cu tot care singur are valoarea după costă numai Cor. 550. Expediție per rambursă prin

casa de export

9 14—

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136.

Nenumărate scrisori de mulțumită și comande nouă priate. Pentruce nu convine banii numai decât retour,

ECOURI

A apărut calendarul „Cumea ilustrată”. Nimeni n'a mai văzut atâta lux într'un calendar! Conține un text foarte bogat, afară de numeroase și splendide ilustrațiuni și suplimente. Mai oferă și diferite premii de valoare dintre cari: 1000 lei numerar, un vas de aur, etc. Prețul L. 1.50. Editura Ig. Hertz, București. Depozit la librăria W. Kraft, Sibiu. 320 1-8

Să caută un morar

care să poată conduce o moară de apă cu 3 petri. Postul este a se ocupa cu 1 Ianuarie 1910.

Michael Lang

321 1-3

Nagyalmács

De dat în arândă.

Am de dat în arândă o boltă mare cu tot aranjamentul și măsurile de lipsă, 2 chilii de locuit padimentate, sub ele pivniță; sulină de vară și iarnă, grajd pentru 8 vite, grănar cu pivniță sub el, coteț pentru porci, sopron pentru cară, toate închise cu pălan și toate aproape nouă; grădină pentru legume în mijlocul comunei, care e românească și se află în depărtare de 4 kilometri dela stațiunea căii ferate Miheș. Cine ar voi să le iee în arândă, să se informeze dea dreptul dela subserisa, ori să vină în persoană. 317 1-3

ANA BOZAC,

in Mezö-Velkér, u. p. Mezö-Méhes

Alegere de armăsari în Oldenburg (marele principat)

in 3, 4 și 5 Februarie 1910.

Totodată

mare târg de armăsari

Pentru vânzare sunt ca. 300 de armăsari de câte trei ani și mai bătrâni

Ocazia cea mai favorabilă pentru cumpărare de armăsari din soiul de cai puternici, elegant de Oldenburg. 316 1-2

Inform. mai de aproape (și cvartir, catal. etc.) dela Reuniunea crescătorilor din Oldenburg, de armăsari Oldenburg în marele principat. Târgul de cai 4.

Un băiat

de 14-16 ani se primește la o moară mânăată cu motor de benzin, ca **învățacei**, pe 3 ani. Primește vîptul și hainele.

Stan Bădilă

309 2-3

Boița, p. u. Tâlmăciu

Nr. 1371/909

315 2-2

Publicațiune.

Comuna Sebeșul de jos dă în arândă pe 6 ani începând din 1 Ianuarie 1910 crijma comunală constatătoare din 3 odăi și culină și de care e legată licență de beuturi, în licitațiune publică, ce se va ținea în 19 Decembrie a. c. d. a. 1/4 oare. Prețul de strigare 1000 Cor. Vadiu 10%. Condițiunile mai de aproape se pot vedea ori când la cancelaria comunală.

Primăria:

Toma Mica
primariu.

Ca.. (nedescifrabil)
not. s.

UN UCENIC

să primește în condiții favorabile în covrigăria de lux și brutăria lui **Albert Schäffer**, 307 în strada Șaguna (Morii) Nr. 11. 3-6

Să caută

o boltă sau cărcimă spre închiriere ori cumpărare în un oraș sau o comună bună românească. Doritorii binevoiasă a adresa scrisoare cu amănunte mai de aproape la administrația „Foi Poporului”. 310 2-3

„RACOTANA“

Institut de credit și economii societate pe acții.

Centrala: **Seica-mare** casa proprie. Filială: **Elisabetopol**

Giro-Conto Oesterr.-Ung. Bank.

Postsparcassa ung. Co. Nr. 22113. Clearing.

intemeiată la anul 1895.

Capital social . . . . . Cor. 200,000.—
Fonduri (de rezervă, binefaceri, cultural, și de pensiuine) „ 61,089.26
Depuneri spre fructificare . . . . . „ 403,297.—

Primește depuneri spre fructificare până la Cor. 1000 cu 5%, dela Cor. 1000—10,000 cu 5 1/2, iar dela 10,000 în sus și dela corporațiuni cu 6%, plătește și darea.

Escomptează cambii cu cel puțin două subscrieri.

Dă împrumuturi pe cambii cu și fără acoperire ipotecare cu 7—8%.

Ore oficioase în toată ziua înainte de ameazi dela 8—12, după ameazi dela 2—4 ore.

304 3-6

Diracțiunea.

Auleo!

Afuri ita de tusa
mă înneacă.

La tusa, răgușală și întrocenare ajută
sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și ru strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin“

Budapest, VI., Váci körut 17.

Trăiască!

Pastilele lui Egger
mă scăpară iute.

In Sibiu sa poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rumm'er, Karl Pissel, August Teutsch.

In Sebeș la Wilhelm Lederhölger și Ludvig Binder.

240 12-26

Precauție!

Orașele, comunele și privații

cari au lipsă de lumină albă ca soarele pentru iluminarea suficientă a locuințelor și stradelor în stațiuni balneare, în vile, hotel, restaurațiuni, grădini, fabrici etc. află la

Intreprinderea „Brikettid“ de lumină strălucitoare în Sibiu (Nagyseben) strada Gușteriții Nr. 30.

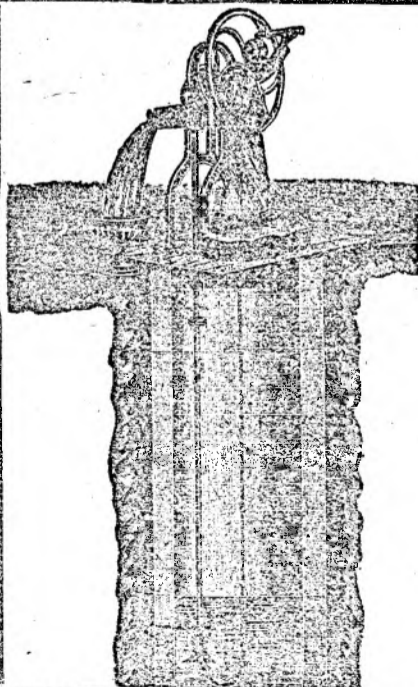
convingere îndestulitoare despre forța de lumină mare, intensivă a acestui sistem de iluminat fără pericol.

Instalarea aparatului, conform concesiunii din partea autorităților, e admisibilă în fiecare localitate cu 30—50 lumini; prin aceasta inovație s'a ajuns nu numai la o învingere însemnată asupra tuturor sistemelor de iluminat esistente, ci acestui sistem special de iluminat, pentru că nu e periculos, să manipulează simplu și e ieftin, ii s'a recunoscut rangul prim. Prețurile, cum și informații detaiate și preliminar de spese pentru instalare să dau cu plăcere, comande să primesc și să esecută prompt. Deschiderea în 15 Dec. 1909.

Intreprinderea „Brikettid“ de lumină strălucitoare a lui

ALBRECHT

318 2-6

Pumpă catenară-rapid — pentru fântâni —

cu globuri de gumi, patent.

A nu să confunda cu alte sisteme.

Prestațiune stabilă:

a pompei simple cam 5000 litre

a pompei duple „ 10,000 „

Reprezentanța la: 28 45-52

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Pumpe totdeauna în depozit.

Descrieri și prețuri la dorință.

Căramizi și țigle

se află în magazinul nostru din
Bistrița, piața Cailor Nr. 9
cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi	{	in magazin . . . . . 28 C.
		in wagon la gara din Bistrița . . . . . 84 C.
o mie de țigle (și repuri)	{	in magazin . . . . . 15 C.
		in wagon la gara din Bistrița 16 C. 40 f.

Căramizile și țiglele (și repurile) sunt
de calitate superioară,

lucrate și arse foarte bine,

din vestitul lut mălos ce se află în
Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează
prompt. Prețul se rambursează, dacă
nu se statorcesc altcum condițiile de livrare.

Probe la cerere se trimit.

**Societatea acționară
de cărămidărie**

207 15-20 in Bistrița (Besztercze)

Fii cu băgare de seamă

și nu neglija indispoziții, ce-ți par trecătoare,
pentru că de multeori acestea ascund pericol grele.
Când tușești, ești răgușit, întrecut, fără poftă
de mâncare, te simți slab și abătut, asuzi noaptea
sau observi simptomele acestea în familie, ru-
intârzia și comandă imediat Sirupul din miere de
tei a lui Orkény și oprește răspândirea boalei.

Sirupul de miere de tei a lui Orkény în-
trece conform nenumăratelor epistole de multă
mită toate mijloacele asemănătoare. Liniștește
tusa, discolvă tusa, îmbunătățește pofta de mân-
care, alungă asudatul de noapte, e cel mai bun
mijloc împotriva influenței, răcelii etc. În espo-
ziția engl. a fost premiat cu medalia de aur. Sticlă
de probă 3 cor., Sticlă mare 5 cor. și 8 sticle
mari, franco 15 cor., cu rambursă numai prin

Farmacia „la apostol“ alui Orkény

Budapest, József körút 64, Depou 100.
278 B 4-12

Cheag natural în formă de praf.

Important pentru fabricarea de caș.
Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf,
este cel mai bun și mai
eficac mijloc pentru închegarea laptelui, che-
mice curat, întrece mult toate mijloacele de
închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai
buni culici de vite. El este absolut liber de
materii fetide, colorate sau mucoase provenind
din culici; de acide sau alte substanțe între-
buinate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recuno-
scută de fabricanții cei mai competenți în brân-
zături, cheagul natural nu împiedică de loc
fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăle-
tură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărta-
rea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui
Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru
Galiția, Bucovina și Ardeal la

M LINDEMANN, „gentură“
Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se
cere dela 135 25-26
M. LINDEMANN, Storozynetz (Bucovina).

Am onoare de a aduce la cunoștința preșonoratului public călător, că neocupându-
nici o oboseală precum și cheltuială am renovat hotelul, restaurantul și cafeneaua con-
dusă de mine de 10 ani sub firma

„Hotel MIHAIU“

Strada Turnului (Saggasse) Nr. 11,

adaptându-le conform cerințelor timpului și comodității onor. public călător.

Odăi confortabile și curate incl. luminat și serviciu dela
cor. 1'60 în sus.

Odale de scaldă

Cafenea și restaurant de mână primă în casă. Culină escelentă,
prețuri ieftine și serviciu atent. — **Bere proaspătă** și anume sibiană de Haber-
mann, bere neagră de trei stejari și bere Dreher de Steinbruch, precum și **vinuri**
curate și naturale de butoi sau butelii.

Mulțumind pentru încrederea dovedită față de mine și până acuma în o măsură
atât de mare, rog a mi-o păstra-o, onorându-mă și pe viitor și semnez

Sibiu, 1909, Septembrie.

cu stimă

IOAN MIHAIU

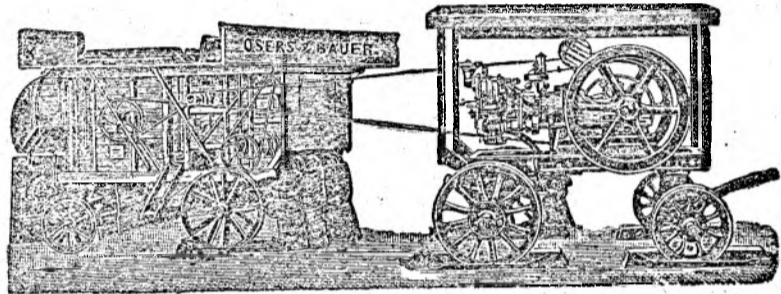
hotelier și propriet.

247 11 -

Osers și Bauer fabrică specială pentru construarea de motoare.

VIENA XX., Dresdnerstrasse 81-83/a.

Filială pentru Ungaria: BUDAPESTA VI., Podmaniczkygasse 18.

Locomobile cu benzin

Fabricate recunoscute de clasa primă. Garnituri complete de îmblătit.

Motoare cu benzin.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mână cea mai ieftină din prezent (2-3 tineri spese de mânăre).
Preste 1000 aranjamente în mânăre. Condiții de plată favorabile. Preliminare de spese
gratis și franco.

În timpul din urmă am furnizat garnituri de îmblătit între altele următoarelor firme:
Schlosser Ioan, Sas-Veseuș, 8 HP aranj. de îmblătit. Pop Antonie, Bucurdea-vinoasă-ungu-
rească I. Alba Iulia 8 HP aranj. de îmblătit. Nicolae Băcilă, Nucet, I. Sibiu, 10 HP aranj. de îmblătit.
Faff Mihály Felső-Bajom, 4 HP aranj. de îmblătit. Nuszbaum Aron, Bethlen-Sz.-Miklós 4 HP aranj.
de îmblătit. Doczy, Csikszereda, 10 HP aranj. de îmblătit. 39 38 -

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu o o întemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

21 47-52

contra pericolului de incendiu și exploziune,

edificii de ori-ce fel, mobile mărfuri, vite,
nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asi-
gurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: } Capitale asigurate asupra vieții:
95.816.412 coroane. } **9.882.454 coroane**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484.278,83 c. pentru capitale asig. pe viață 4,028.113,12 c.

Oferte și ori-ce informațiuni să pot primi dela:

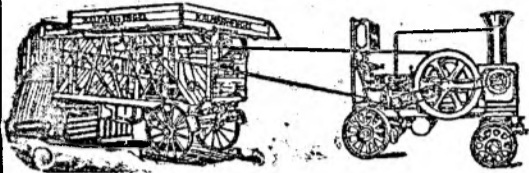
Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajul I. curtea I. și
prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj,
precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Distins cu numărăte prime-premi și diplome de onoare.

Fabrica de motoare și de mașine Kalmár și Engel

Budapesta V., Lipót-körút 22.

Iși recomandă motoarele de benzin, locomobilele de benzin, precum și motoarele sale de gaz sugativ, cele mai simple și întocmite pentru mașine de îmblățit și pentru mănarea de mori, cari se pot vedea ori și când puse în mișcare în V. Lipót-körút 22.

Garanță deplină pentru îmblățit escelent!

802   Novitate singur rezistentă!   4-20

Aceste motoare, au mers uniform, și în urma construcției lor foarte simplă să pot manua ușor și de cel mai neesperat om.

Listă de preț gratis și franco.

Prețuri ieftine de plătit în rate!!

Izvorul de cumpărat cel mai ieftin pentru țoale de cai.

Ca economii să nu mai fie iritați cu oferte mult exagerate și ca să nu-și arunce orbește banii pentru țoale de cai de barchent și calmue, fabricate din bumbac direct pentru acest scop în anumite fabrici boeme, ne-am decis a pune în comerț țoale de cai deosebit de durabile, groase și călduroase ca blanele, cari îndeplinesc ori ce pretențiuni.

Prețuri de preferință pentru economii: țoale mari, late, domnești cu 3 fl. Soiuri de cele mai mari și mai fine 3 fl. 50 cr. franco la fiecare stațiune postală. Singura adresă de procurare

Țoale de cai

ale lui Sohr-export

Somoğy-Szill, Főter 13.

În pachet să pot alătura: Original „Rapid” foarfeci de vite cu un cuțit de rezervă, la olaltă 1 fl. 60 cr. „Pegoet Frères” foarfeci de cai veritabile franceze cu 2 fl. 20 cr. preț de preferință.   296 5-5

Prin numeroasele scrisori de mulțumită trimise mie pot dovedi, că nu este nimic mai bun și mai ieftin, ca

foacele de piuă de Cisnădia

Cine vrea să aibă matrațe ieftine și bune, sau paturi și perini vecinic durabile, acela să se îndrepte la mine cu deplină încredere. Pentru lucru de curelărie și șelărie, pregătirea de sersamuri la cai (gura hamului) etc. sunt introduse și la artileria c. r. și valorate. Mai departe fac atent la țoalele de cai militari și pentru feciori, de Cisnădia, la postavul de Cisnădia, artieli de lână de oaie și produsele școalei noastre de țesătorie de specialitate.

295 3-20

Cisnădia (Nagydisznód).

Castenele-Ancora d

ale lui

sunt acum ca și înainte cu 30 ani

jucăriile cele mai

lui. Cu fiecare an să sporește numărul taților, și acum încep iarăș a

icele de edificat

ater

ale copiilor

ele au susținut splendid proba timpurii

și au avut dragi castenele de edificat și acum încep iarăș a

Să poate da o recomandajie

mai bună?

Desigur nu, și de aceea să nu întrelase nici o mamă a alege ca primul și cel mai distins cadou pentru copii săi un casten-Ancora veritabil de petricele edificat. Aceasta să face mai bine după noua listă ilustrată de, prețuri de castene de edificat, care la dorință să trimite franco și în care aflăm amănunte asupra castenelor-poi-Ancora și despre jo-ul iubit de așezat Meteor. Castenele-Ancora de petricele edificat ale lui Richter să cunosc după marca de scutire „Ancora” și să pot găsi în toate prăvăliile de jucării din țară și străinătate, cu prețuri ieftine, fixate de fabrică. Să cerem pentru siguranța propriei, espres castene Ancora de petricele pentru edificat ale lui Richter și să nu să lase ademenit nime de nici o imitație, care d. e. ca întregire ar fi total fără valoare. Cine e în dubiu asupra intr-girii corecte a vechiului său

casten, primește la cerere dela firma subscrisă fără spese, lista cea mai nouă de prețuri sau o deslușire exactă.

Furnisor de curte reg și cameal **F. Ad. Richter & Cie,** Viena, I Operngasse 16.

Cui îi place muzica și vrea să-și procure un instrument mecanic de muzică, acela să ceară lista cea mai nouă de prețuri asupra renumitelor instrumente muzicale Imperator, cu disc rotund de tinichea de oțel pentru note și care vrea să cumpere un aparat de vorbit, acela să ceară lista aparatelor de vorbit; în aceea să însemnate cele mai bune aparate de vorbit.   267 9-9

Viță ctoite de vie

în sortare conștiencioasă, recunoscută în țara întreagă

Port-altoi americani

deplin dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,

în cele mai bune soiuri de vin și de filegonii și pentru struguri de măă

Pădureți de acăț și glediici

liferează cu prețuri moderate

Pepiniera primă ardeleană alui

Mihail Ambrosi

în Mediaș (Medgyes Nagyküllömege).

Prietinul viierului   254 10-

catalog al soiurilor și pretcurant împreunat cu instrucțiune popu'ară și practică pentru plantarea viilor să trimite la cerere ori și cui gratis și franco.

„AURORA”

Intreprindere Română în New-York 204 — W. 14 th. st. —

Director: **Dr. E. Lucaci.**

Fondată și încorporată conform legilor statului Illinois în anul 1909.

În toate sfacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora”.

Banca Română „Aurora”. Dacă cineva dorește a trimite bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întorcă la banca română „Aurora” din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora” De doriți orice soi de cărți, de rugăciuni, de cețit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți ori în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea „Aurora” 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe orice linie vă putem vinda bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora” 204 W. 14 th. str. care este singura întreprindere română încorporată după legile Statelor-Unite.

Toți Românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America sunt rugați a informa biroul central „Aurora” despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să fie ținuți în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la ceea cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară deslușiri la întreprinderea „Aurora”.   98 32-34

Toate epistoliile să se trimită la adresa: **Dr. E. LUCACIU,** director 204 — W. 14 th. str. New-York S. U. A. de N. —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fileri ori cinci cents.